

Beretning for 2017

Vurdering og anerkendelse af
udenlandske
uddannelseskvalifikationer m.v.

Maj 2018

Udgivet af Styrelsen for Forskning og Uddannelse
Bredgade 40
1260 København K
Tel.: 3544 6200
sfu@ufm.dk
www.ufm.dk

Foto IT-Universitetet i København – foto af
Malouette via Flickr (CC BY-SA 2.0)

Publikationen kan hentes på ufm.dk/publikationer

ISSN (elektronisk publikation): 2245-9995

Indhold

1. Resumé	4
1.1 Anerkendelse til ikke-lovregulerede erhverv og uddannelse	4
1.2 Anerkendelse til lovregulerede erhverv	5
2. Anerkendelse til ikke-lovregulerede erhverv og uddannelse	7
2.1 Vurdering af udenlandske uddannelseskvalifikationer	7
2.2 Almindelige vurderinger	9
2.3 Vejledende udtalelser	14
2.4 Turbovurderinger for virksomheder	15
2.5 Ph.d.-kvikvurderinger	15
2.6 Hotline for integrationsansvarlige	15
2.7 Vurdering af adgangsgivende eksaminer	16
2.8 SU til udlandet og udlandsstipendier	18
2.9 Anden information om udenlandske uddannelser m.v.	18
2.10 Kvalifikationsnævnet	18
2.11 Internationalt samarbejde om anerkendelse	21
2.12 Transparens og sammenlignelighed	24
3. Anerkendelse til lovregulerede erhverv	27
3.1 Introduktion	27
3.2 Transparensinitiativet	32
3.3 Kommissionens servicepakke 2017	34
3.4 Europa-Kommissionens database over lovregulerede erhverv	35
3.5 Informationssystemet for det Indre Marked (IMI)	35
3.6 Kvikskranke-samarbejdet	36
3.7 De kompetente myndigheders afgørelser om autorisation m.v.	36
3.8 Pligtmæssig vurdering	41
3.9 Tjenesteydere fra EU/EØS-lande	42
3.10 Det europæiske erhvervspas	44
3.11 Advarselssystemet	45

1. Resumé

For at sikre en sammenhængende indsats for vurdering og anerkendelse af udenlandske uddannelseskvalifikationer er ansvaret for en række opgaver her i landet samlet i Styrelsen for Forskning og Uddannelse, herunder navnlig funktionerne som

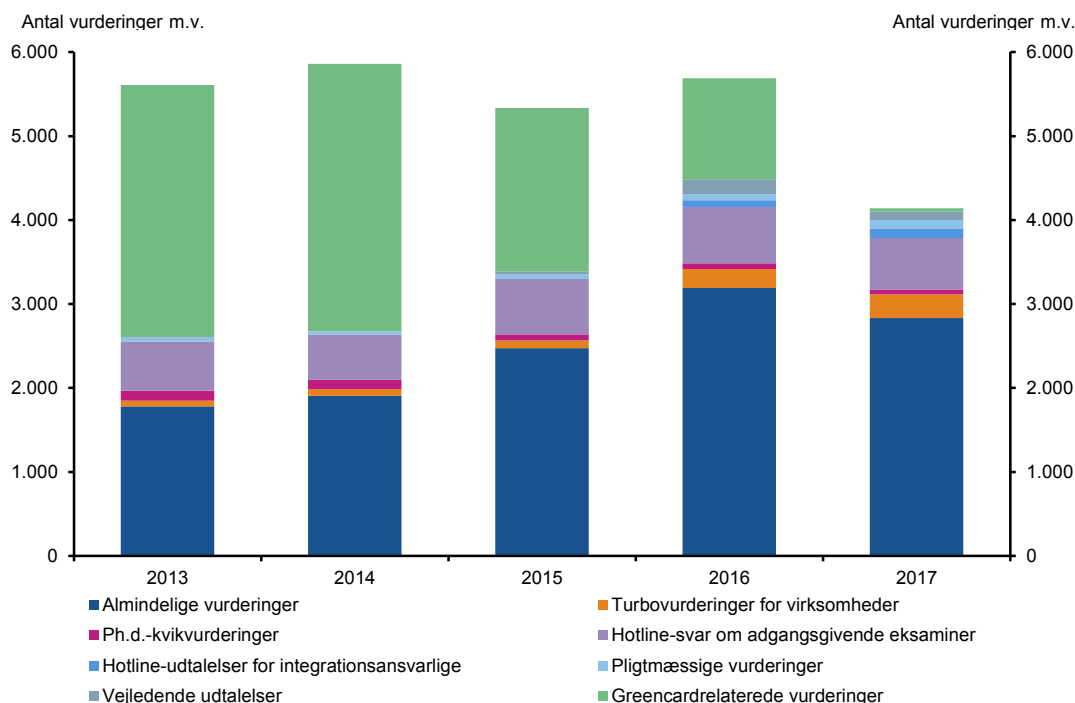
- vurderingsmyndighed for udenlandske uddannelseskvalifikationer
- informations- og videncenter for vurdering og anerkendelse på tværs af grænserne
- koordinator og støttecenter i forhold til EU's anerkendelsesdirektiv vedrørende lovregulerede erhverv.

1.1 Anerkendelse til ikke-lovregulerede erhverv og uddannelse

Hos Styrelsen for Forskning og Uddannelse kan borgere, virksomheder, uddannelsesinstitutioner, myndigheder m.fl. få vurderinger af afsluttede udenlandske uddannelser og andre former for information og rådgivning om international anerkendelse af kvalifikationer og kompetencer. I 2017 leverede styrelsen i alt 4.142 vurderinger m.v. Antallet var 27 procent lavere end året før, hvilket hovedsagelig skyldes afviklingen af greencard-ordningen, hvor styrelsen bidrog med vurdering af ansøgernes uddannelser.

Figur 1.1

Afsluttede vurderinger m.v. efter sagstype, antal, 2013-2017

Samtidig faldt antallet af almindelige vurderinger med 11 procent efter et år med exceptionelt mange ansøgninger som følge af tilgangen af flygtninge fra Syrien. De almindelige vurderinger vedrørende statsborgere fra Syrien tog fart i 2014 og toppede i 2016

med 536 personer. Fra 2013 til 2017 har 1.350 syrere fået en almindelig vurdering, mens 191 har fået en vejledende udtalelse. Den vejledende udtalelse er et tilbud til flygtninge og andre, der er forhindrede i at fremskaffe tilstrækkelig dokumentation til en vurdering.

Sagsbehandlingstiden for almindelige vurderinger var i 2017 uændret på 45 kalenderdage i gennemsnit. Ifølge Europarådet og UNESCO's anbefalinger bør sagsbehandlingstiden i sådanne sager ikke overstige fire måneder. Sagsbehandlingstiden var også uændret for turbovurdering for virksomheder (3 arbejdsdage) og hotline for uddannelsesinstitutioner (2 kalenderdage).

Kvalifikationsnævnet, der behandler klager over uddannelsesinstitutioners afgørelser om merit og anerkendelse af realkompetence, modtog ligesom året før 31 klager. Der var en fortsat stigende andel sager vedrørende anerkendelse af realkompetence. Ud af de klager, der endte med en indholdsmæssig afgørelse fra nævnet, blev 21 procent imødekommet, hvilket var væsentlig færre end året før.

Arbejdet med vurdering og anerkendelse af udenlandske uddannelser støtter sig i vidt omfang på Lissabonkonventionen og det internationale samarbejde i netværkene ENIC (Europarådet og UNESCO) og NARIC (EU). Danmark var i juni 2017 vært for et vellykket ENIC/NARIC-årsmøde. Lissabonkonventionen fik i november tilføjet en vejledende anbefaling om fleksible procedurer for flygtninge, som af gyldige årsager ikke kan fremvise deres uddannelsesbeviser. Styrelsen for Forskning og Uddannelse vejledende udtalelser nævnes i den forbindelse som et eksempel til efterfølgelse.

1.2 Anerkendelse til lovregulerede erhverv

Inden for de lovregulerede erhverv, også kaldet autorisationserhverv, træffer de forskellige kompetente myndigheder afgørelser om anerkendelse af udenlandske erhvervs-mæssige kvalifikationer. Styrelsen for Forskning og Uddannelse er koordinator for disse opgaver.

I 2017 udstedte myndighederne ifølge deres indberetninger i alt 2.968 afgørelser om anerkendelse med henblik på etablering, dvs. erhvervsudøvelse på fast basis. Dermed steg antallet markant i forhold til 2016, og antallet var omtrent fordoblet i forhold til et lavpunkt i 2012. Stigningen i positive afgørelser, dvs. tildelte godkendelser/autorisationer, vedrørte frem for alt konjunkturfølsomme erhverv eller erhvervsfunktioner inden for Arbejdstilsynets område, herunder truckførere, stilladsopstillere, førere af teleskoplæssere og arbejde med asbestnedrivning.

Afgørelser efter EU's anerkendelsesdirektiv udgjorde 67 procent af afgørelserne mod 74 procent året før. Med andre ord øgedes andelen af afgørelser vedrørende statsborgere og uddannelser fra tredjelande. Samlet set var andelen af positive afgørelser fortsat langt højere i sager efter EU-reglerne end i de øvrige sager. Af i alt 1.965 positive afgørelser blev 1.802 truffet efter EU-reglerne og 163 efter de nationale regler.

Sagsbehandlingstiden hos de kompetente myndigheder blev i omkring 9 ud af 10 sager holdt under tre måneder. Tre måneder er den frist, der normalt gælder i de sager, der behandles efter EU-reglerne.

Ud over ansøgninger vedrørende etablering modtog myndighederne 2.291 anmeldelser fra EU/EØS-borgere, der ønskede at levere tjenesteydelser midlertidigt eller lejligheds-

vist. Det var 9 procent flere end i 2016, og antallet har været stigende lige siden 2011. Tjenesteydere, der er etablerede i Polen, udgør fortsat den største gruppe, men der ses stigninger for Tyskland, Tjekkiet og Slovakiet. Langt de fleste anmeldelser ligger fortsat inden for Arbejdstilsynets område, typisk inden for de faglige områder, hvor der også har været mange ansøgninger om anerkendelse med henblik på etablering.

Som led i gennemførelsen af EU's reviderede anerkendelsesdirektiv har Styrelsen for Forskning og Uddannelse og de kompetente myndigheder udmøntet transparensinitiativet, bl.a. ved at kortlægge nye krav, lempede krav og modernisering af reguleringen inden for visse erhverv.

Europa-Kommissionen har med sin servicepakke fra januar 2017 iværksat en række initiativer, der skal gøre det lettere for tjenesteydere at håndtere de administrative formaliteter og for EU-landene at udskille overdrevent besværlige eller forældede krav til erhvervsudøvere. I den forbindelse har Kommissionen bl.a. foreslået et direktiv om proportionalitetstest, der skal udføres forud for vedtagelse af ny regulering af erhverv.

Det europæiske erhvervspas (European Professional Card, EPC) er indført på udvalgte erhvervsområder: sygeplejerske, fysioterapeut, farmaceut, ejendomsmægler og bjergførere. Der blev i 2017 udstedt 11 EPC for erhvervsudøvelse i Danmark, heraf 8 med henblik på etablering og 3 med henblik på midlertidige tjenesteydelser.

EU's advarselssystem er indført for at undgå, at personer, der er frataget retten til at udøve deres erhverv i én medlemsstat, gør det i en anden medlemsstat. Danmark modtog i 2017 i alt 11.205 advarsler fra andre EU-lande og afsendte selv 196 advarsler.

Om beretningen

Efter lov om vurdering af udenlandske uddannelseskvalifikationer m.v. afgiver uddannelses- og forskningsministeren årligt en beretning til Folketinget om vurdering og anerkendelse af udenlandske uddannelseskvalifikationer m.v. Beretningen omhandler:

- Anerkendelse med henblik på ikke-lovregulerede erhverv og uddannelse, herunder Kvalifikationsnævnets behandling af klagesager vedrørende merit m.v. (kapitel 2)
- Anerkendelse med henblik på adgang til at udøve lovregulerede erhverv, herunder samspillet mellem Styrelsen for Forskning og Uddannelse og de kompetente myndigheder (kapitel 3).

I hvert kapitel gøres der dels statistisk rede for brugen af anerkendelsesordningerne, dels beskrives den kvalitative udvikling med vægt på, hvordan myndighederne løbende arbejder på at forbedre adgangen til hurtig og fair anerkendelse.

Hvor der ikke er angivet anden kilde, stammer tallene fra Styrelsen for Forskning og Uddannelses registre og beregninger. Procenttal er afrundet til nærmeste hele tal. Flere oplysninger om vurdering og anerkendelse af udenlandske uddannelseskvalifikationer kan findes på Uddannelses- og Forskningsministeriets hjemmeside: www.ufm.dk/anerkendelse.

2. Anerkendelse til ikke-lovregulerede erhverv og uddannelse

Dette kapitel beskriver vurdering af udenlandske uddannelses kvalifikationer, Kvalifikationsnævnets behandling af klager over meritafgørelser m.v., internationalt samarbejde om anerkendelse samt redskaber for transparens og sammenlignelighed.

Styrelsen for Forskning og Uddannelse er det centrale sted, hvor borgere, virksomheder, institutioner, myndigheder m.fl. kan få vurderinger af udenlandske uddannelseskvalifikationer og andre former for information og rådgivning om international anerkendelse af kvalifikationer og kompetencer. Opgaverne som vurderingsmyndighed og som informations- og videntcenter for vurdering og anerkendelse varetages på grundlag af lov om vurdering af udenlandske uddannelseskvalifikationer m.v. og Lissabonkonventionen, den internationale aftale om fair anerkendelse inden for de videregående uddannelser.¹

2.1 Vurdering af udenlandske uddannelseskvalifikationer

Styrelsen for Forskning og Uddannelse udarbejder vurderinger og andre udtalelser om udenlandske uddannelseskvalifikationer tilpasset brugernes behov:

- Almindelige vurderinger, som kan benyttes på arbejdsmarkedet, i uddannelses-systemet og generelt til afklaring og vejledning (se side 9)
- Vejledende udtalelser til brug for især flygtninge, der ikke kan fremskaffe alle de dokumenter, der er nødvendige for at få en vurdering (se side 14)
- Turbovurderinger til virksomheder i forbindelse med ansættelse (side 15)
- Vurderinger af ph.d.-ansøgers uddannelseskvalifikationer (side 15)
- Hotline-udtalelser for integrationsansvarlige (side 15)
- Hotline-svar på uddannelsesinstitutioners henvendelser om konkrete udenlandske adgangsgivende eksaminer (side 16)
- Vurderinger af autorisationsansøgers uddannelseskvalifikationer til brug for kompetente myndigheders afgørelser (side 40).

I 2017 leverede styrelsen i alt 4.142 vurderinger m.v., hvilket var 27 procent færre end året før. Nedgangen skyldes frem for alt, at greencardordningen blev ophævet i 2016. Højt kvalificerede udlændinge fra lande uden for EU/EØS havde indtil juni 2016 mulighed

¹ Se lovbekendtgørelse nr. 579 af 1. juni 2014 og bekendtgørelse af konvention af 11. april 1997 om anerkendelse af kvalifikationer inden for de videregående uddannelser i Europaregionen (BKI nr. 28 af 2. oktober 2003).

for at ansøge om opholdstilladelse til at søge arbejde i Danmark efter greencardordningen, hvor uddannelsesniveaet var et af kriterierne. Styrelsen (tidligere Styrelsen for Videregående Uddannelser) vurderede greencardansøgere udenlandske uddannelseskvalifikationer efter anmodning fra Styrelsen for International Rekruttering og Integration (SIRI). Greencardordningen blev afskaffet i 2016, idet der fra den 10. juni 2016 ikke længere kunne indgives nye ansøgninger om opholdstilladelse efter ordningen. I 2017 blev der derfor kun afsluttet et lille antal resterende greencardrelaterede sager. Udviklingen inden for de enkelte sagstyper ses i tabel 2.1 og figur 2.1 nedenfor.

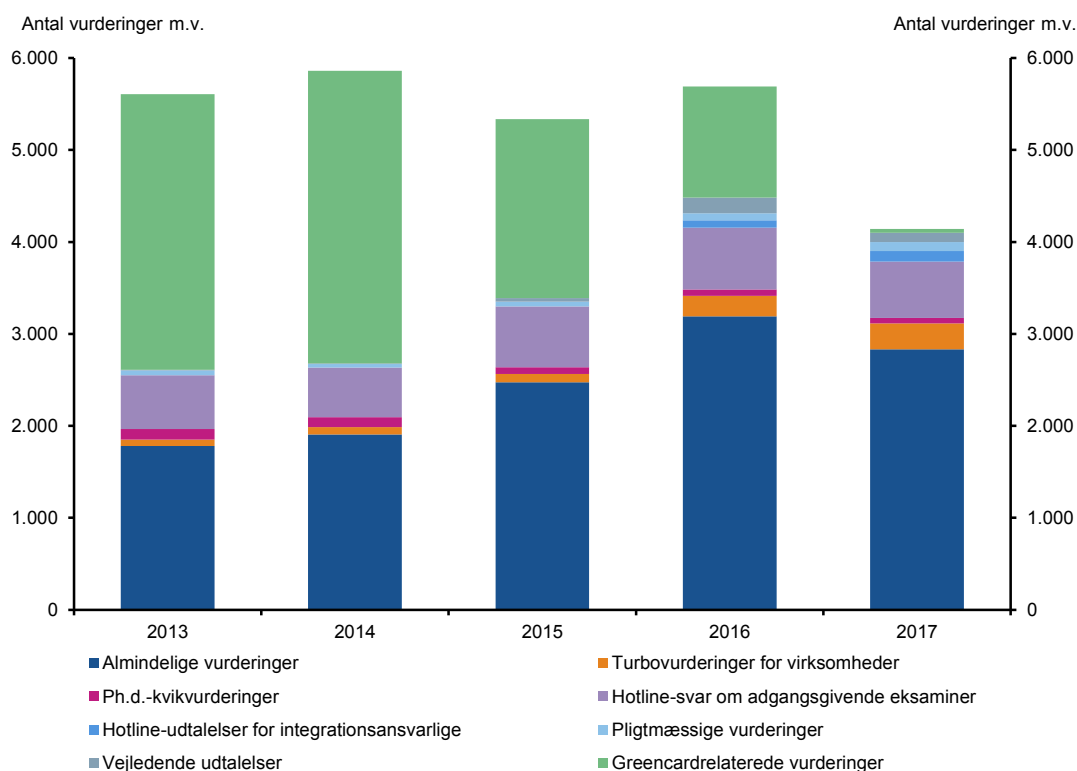
Tabel 2.1

Afsluttede vurderinger m.v. efter sagstype, 2013-2017

Sagstype	2013	2014	2015	2016	2017	Ændring seneste år	
	Antal	Antal	Antal	Antal	Antal	Antal	Pct.
Almindelige vurderinger	1.782	1.908	2.474	3.192	2.833	-359	-11
Greencardrelaterede vurderinger	2.999	3.182	1.944	1.209	43	-1.166	-96
Turbovurderinger for virksomheder	67	79	91	223	282	59	26
Ph.d.-kvikvurderinger	118	108	72	69	59	-10	-14
Hotline-svar om adgangsgivende eksaminer	582	540	660	672	613	-59	-9
Hotline-udtalelser for integrationsansvarlige	–	–	–	80	115	35	44
Pligtmæssige vurderinger	53	36	53	74	96	22	30
Vejledende udtalelser	6	7	40	171	101	-70	-41
I alt	5.607	5.860	5.334	5.690	4.142	-1.548	-27

Figur 2.1

Afsluttede vurderinger m.v. efter sagstype, antal, 2013-2017

Styrelsen vurderer i øvrigt udenlandske lærer kvalifikationer som led i sine afgørelser om undervisningskompetence til lærere i folkeskolen og de gymnasiale uddannelser. Disse afgørelser indgår i kapitel 3.7 om de kompetente myndigheders afgørelser om autorisationer m.v.²

2.2 Almindelige vurderinger

En almindelig vurdering er et dokument, der angiver, hvilket dansk uddannelsesniveau og så vidt muligt hvilket dansk uddannelsesområde en afsluttet udenlandsk uddannelse svarer til. I 2017 udstedte styrelsen 2.833 almindelige vurderinger tilhørende 2.469 personer.³ Antallet af vurderinger var 11 procent lavere end i 2016. Denne nedgang kom efter et år med exceptionelt mange ansøgninger som følge af tilgangen af flygtninge fra Syrien.

Nogle ansøgninger fører ikke til en vurdering. For eksempel videresendes eller henvises ansøgninger, når ansøgerens ønske er adgang til at udøve et lovreguleret erhverv, som en anden myndighed har ansvaret for. I en mindre del af sagerne afviser styrelsen at foretage en vurdering, hvilket i 2017 ligesom året før hovedsagelig skete i tilfælde, hvor uddannelsen ikke tilhørte et lands ordinære uddannelsessystem eller ikke var afsluttet. Tabel 2.2 nedenfor viser udviklingen i mængden og behandlingen af sager.

Tabel 2.2

Afsluttede almindelige vurderingssager efter resultat af behandling, 2013-2017

Status for afsluttede sager	2013	2014	2015	2016	2017	Ændring seneste år	
	Antal	Antal	Antal	Antal	Antal	Antal	Pct.
Vurdering afsluttet	1.782	1.908	2.474	3.192	2.833	-359	-11
Besvaret ved information/vejledning	44	26	59	29	15	-14	-48
Videresendt eller henvist	16	19	129	119	109	-10	-8
Behandling afvist	50	49	57	132	75	-57	-43
Ansøgning trukket tilbage	10	8	3	16	8	-8	-50
I alt	1.902	2.010	2.722	3.488	3.040	-448	-13

Anm.: Tallene omfatter ikke sager, der er henlagt på grund af manglende dokumentation fra ansøgeren.

2.2.1 Vurderingernes sigte

Det vigtigste formål med at få en vurdering er ifølge ansøgningerne overvejende job-søgning eller andre beskæftigelsesrelaterede formål. I 2017 gjaldt det 59 procent af de oprettede sager, mens et uddannelsesformål var det primære i 40 procent af sagerne.

2.2.2 Ansøgere

I de fleste tilfælde er det uddannelsesindehaverne selv, der beder styrelsen om en vurdering, som de blandt andet kan bruge som bilag til en jobansøgning eller en ansøgning om optagelse på en uddannelse. Det gjaldt 93 procent af vurderingerne i 2017. De øvrige vurderinger er hovedsagelig indhentet af jobcentre og kommuner.

² Styrelsens vurderings- og anerkendelsestilbud er nærmere beskrevet på www.ufm.dk/anerkendelse.

³ Når en ansøger sender flere, ikke sammenhængende uddannelser til vurdering, vurderes hver enkelt uddannelse. I disse tilfælde registreres derfor flere vurderingssager for samme uddannelsesindehaver.

Arbejdsgivere får stort set altid en vurdering i form af styrelsens såkaldte turbovurderinger (se side 15). Uddannelsesinstitutioner, der ønsker hjælp til at vurdere en uddannelse, benytter som regel styrelsens ph.d.-kvikvurderinger (side 15) eller hotline (side 16).

2.2.2.1 Nationalitet

9 procent af uddannelsesindehaverne i de almindelige vurderinger, som styrelsen foretog i 2017, var danske statsborgere, 32 procent statsborgere i andre EU/EØS-lande, og 59 procent statsborgere i tredjelande, navnlig lande i Asien, herunder Syrien og Mellemøsten i øvrigt. Fordelingen på regioner de sidste fem år ses i tabel 2.3 nedenfor.

Tabel 2.3

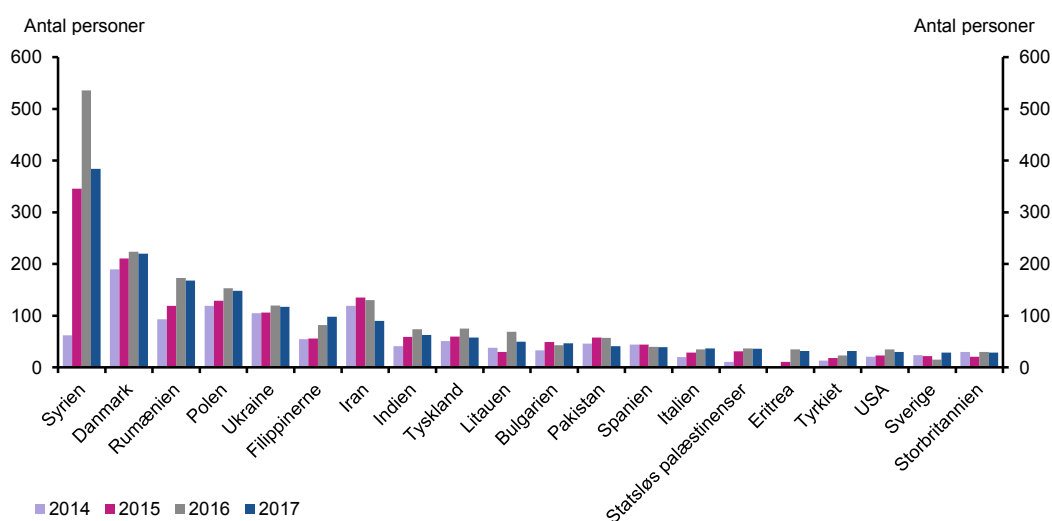
Personer, der har fået en almindelig vurdering, efter statsborgerskab (regioner), 2013-2017

Statsborgerskab	2013	2014	2015	2016	2017	2017
	Pct.	Pct.	Pct.	Pct.	Pct.	Antal
Danmark, Færøerne og Grønland	12	11	10	8	9	220
EU/EØS	36	34	29	29	32	781
Tredjelande	51	55	61	62	59	1.448
<i>Europa i øvrigt</i>	15	14	11	10	10	255
<i>Afrika</i>	5	4	5	6	6	143
<i>Asien</i>	24	29	39	40	36	887
<i>Nordamerika</i>	2	1	1	2	1	36
<i>Oceanien</i>	1	1	0	1	1	16
<i>Syd- og Mellemamerika</i>	5	5	4	4	4	111
Ikke oplyst	1	0	1	1	1	20
I alt	100	100	100	100	100	2.469

Syrien udgjorde ligesom de to foregående år den største nationalitet blandt styrelsens vurderinger, med 16 procent af uddannelsesindehaverne i 2017, fulgt af Danmark, Rumænien og Polen. De hyppigst forekommende nationaliteter fremgår af figur 2.2 nedenfor. Blandt lande med stigende vurderingstal bemærkes især Filippinerne.

Figur 2.2

Personer med almindelig vurdering, efter statsborgerskab, top 20 (2017), antal, 2014-2017

Fra 2013 til 2017 har 1.350 syrere fået en almindelig vurdering. Vurderinger vedrørende statsborgere fra Syrien tog fart i 2014 og toppede i 2016 med 536 personer. I 2017 faldt antallet til 384 personer, hvilket dog stadig var flere end i 2015. Denne udvikling afspejler med en vis forsinkelse, at antallet af syrere, der har fået opholdstilladelse med flygtningestatus, toppede med ca. 6.000 i 2015 og 5.300 i 2016 for så at falde kraftigt i 2017 til godt 1.000 personer.⁴

2.2.2.2 Køn

Der har længe været en overvægt af kvinder blandt uddannelsesindehaverne i styrelsens vurderinger, dog knap så meget i 2015 og 2016. I 2017 udgjorde kvinder igen et klart flertal med 61 procent af uddannelsesindehaverne. Kvinder udgjorde i 2017 over to tredjedel af uddannelsesindehaverne fra såvel EU og det øvrige Europa som Nord- og Sydamerika. Også blandt uddannelsesindehavere fra Syrien udgjorde kvinder en voksende andel med 47 procent mod 32 procent i 2016 og 22 procent i 2015.

2.2.2.3 Alder

82 procent af de personer, hvis uddannelser blev vurderet i 2017, var under 40 år, og 37 procent var under 30 år. Fordelingen var nogenlunde uændret i forhold til de seneste år.

2.2.3 Uddannelsernes oprindelse

Styrelsen vurderede i 2017 uddannelser fra 128 lande. Samlet set vedrørte 35 procent af vurderingerne uddannelser fra EU/EØS-lande, og 65 procent uddannelser fra tredjelande, især i Asien. Se den nærmere fordeling i tabel 2.4 nedenfor.

Tabel 2.4

Almindelige vurderinger efter uddannelsernes oprindelse, 2013-2017

Region	2013	2014	2015	2016	2017	2017
	Pct.	Pct.	Pct.	Pct.	Pct.	Antal
Færøerne og Grønland	0	0	0	0	0	2
EU/EØS	43	40	35	34	35	1.005
Tredjelande	56	60	65	66	65	1.826
<i>Europa i øvrigt</i>	17	17	13	12	12	349
<i>Asien</i>	24	28	38	39	37	1.059
<i>Afrika</i>	5	5	6	5	6	165
<i>Nordamerika</i>	4	4	3	3	3	84
<i>Syd- og Mellemamerika</i>	5	5	5	5	5	135
<i>Oceanien</i>	2	2	1	1	1	34
I alt	100	100	100	100	100	2.833

Det langt hyppigst forekommende uddannelsesland var Syrien. Ligesom det er tilfældet med ansørgernes nationalitet, har vurderinger af syriske uddannelser toppet i 2016. I 2017 udgjorde de 467 mod 608 i 2016 og 382 i 2015.

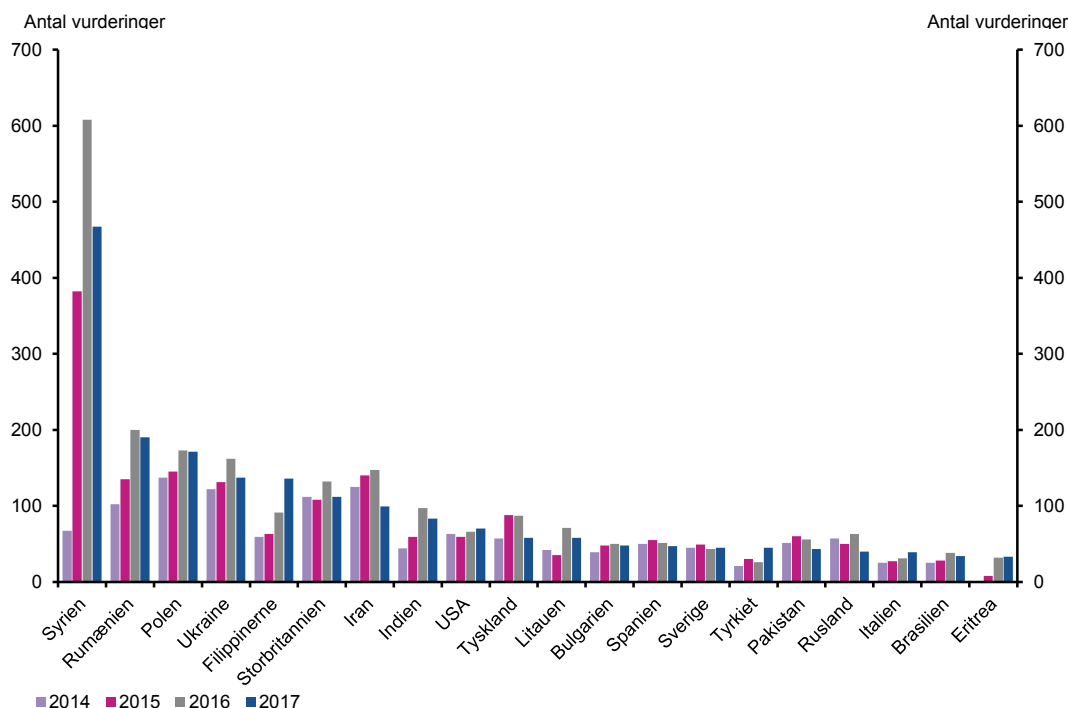
Som det fremgår af figur 2.3 på næste side, havde Rumænien, Polen og Ukraine ligesom året før de følgende pladser blandt de hyppigste uddannelseslande. Nyt var derimod, at uddannelser fra Filippinerne steg til en femteplads, mens der blev vurderet væsentlig

⁴ Danmarks Statistik: Statistikbanken (VAN66).

færre uddannelser fra Storbritannien og Iran. Uddannelser fra nordiske lande var genstand for 102 vurderinger, hovedsagelig uddannelser fra Sverige (45), Norge (30) og Island (21).

Figur 2.3

Almindelige vurderinger efter uddannelsesland, top 20 (2017), antal, 2014-2017

2.2.4 Uddannelsernes niveau

Styrelsen for Forskning og Uddannelse vurderer afsluttede udenlandske uddannelser i forhold til niveauer i det danske uddannelsessystem. Eventuelle uafsluttede uddannelser omtales i styrelsens svar til ansøgerne, men indgår ikke i vurderingerne. Tabel 2.5 på næste side viser, hvordan vurderingerne har fordelt sig på de vurderede uddannelsers nærmeste generelle niveau.

67 procent af vurderingerne i 2017 angav et helt eller delvist niveau inden for videregående uddannelse, og denne andel har været faldende det sidste par år (fra 74 pct. i 2015). Uddannelserne svarede til et dansk bachelorniveau (inkl. professionsbachelor) i 41 procent, bachelor plus 1 års kandidatstudier i 10 procent, et fuldt kandidatniveau i 15 procent, og et ph.d.-niveau i 1 procent af vurderingerne.

13 procent af vurderingerne angav et helt eller delvist niveau inden for erhvervsuddannelse (8 pct. på niveau med en lang, dvs. typisk fireårig erhvervsuddannelse), mens 20 procent angav et helt eller delvist gymnasialt niveau (6 pct. et helt gymnasialt niveau).

De uddannelser fra Syrien, som blev vurderet i 2017, var gennemgående på et lavere uddannelsesniveau end i 2016 og især 2015. Mens der fortsat kun var 1 procent på dansk kandidatniveau eller derover, udgjorde vurderinger på bachelorniveau 2017 33 procent af vurderingerne af syriske uddannelser i 2017 mod 45 procent i 2016 og 58 procent i 2015.

Tabel 2.5

Almindelige vurderinger efter nærmeste generelle uddannelsesnivea, 2013-2017

Niveaubetegnelse	2013	2014	2015	2016	2017	2017
	Pct.	Pct.	Pct.	Pct.	Pct.	Antal
Grundskoleniveau – 7.-10. uddannelsesår	1	1	0	1	1	21
10. uddannelsesår	2	2	1	1	3	80
Ungdomsuddannelsesnivea – 11.-12. uddannelsesår	23	24	24	30	30	845
Korte videregående uddannelser – 13.-14. uddannelsesår	9	8	8	8	9	255
Mellemlange videregående uddannelser – 15.-16. udd. år	28	31	33	33	31	885
Lange videregående uddannelser – 17.-18. uddannelsesår	36	32	31	26	25	707
Forskerniveau – 19.- uddannelsesår	2	2	2	1	1	40
I alt	100	100	100	100	100	2.833

2.2.5 Uddannelsernes faglige retning

Tabel 2.6 nedenfor viser, hvordan vurderingerne har fordelt sig efter uddannelsernes faglige hovedområder. Når der ses bort fra gymnasiale uddannelser, udgjorde de tekniske områder (50 til 58 i tabellen) taget under ét fortsat det største faglige område i 2017, fulgt af området erhvervsøkonomi, administration og jura. Blandt vurderinger af syriske uddannelser er de tekniske områders andel faldet fra 23 procent i 2015 til 14 procent i 2017, mens de gymnasiale uddannelsers andel er vokset fra 20 til 42 procent.

Tabel 2.6

Almindelige vurderinger efter fagligt hovedområde ifølge vurdering, 2013-2017

DISCED- Fagligt hovedområde	2013	2014	2015	2016	2017	2017
kode	Pct.	Pct.	Pct.	Pct.	Pct.	Antal
10 Grundskole	1	1	0	1	1	20
12 Gymnasiale uddannelser	12	13	14	18	19	552
20 Undervisning og læring	4	5	3	4	4	116
25 Humanistisk	10	9	9	7	8	226
27 Audiovisuel teknik og medieproduktion	1	0	0	0	1	17
30 Kunstnerisk	3	2	2	2	2	60
35 Samfundsvidenskab	9	8	7	7	7	198
40 Erhvervsøkonomi, administration og jura	21	20	20	19	17	487
45 Naturvidenskab	8	10	8	8	7	202
50 Informations- og kommunikationsteknologi	3	3	4	3	3	91
55 Teknik, teknologi og industriel produktion	12	12	12	12	10	279
57 Mekanik, jern og metal	2	3	4	3	3	76
58 Bygge- og anlægsteknik	2	3	3	4	4	102
60 Jordbrug, skovbrug og fiskeri	2	2	2	3	3	78
65 Social og sundhed	9	8	8	8	9	259
70 Service	2	2	2	2	2	56
75 Forsvar, politi og sikkerhed	0	0	0	0	0	4
80 Transport	0	0	0	0	0	10
I alt	100	100	100	100	100	2.833

2.2.6 Uddannelsernes alder

I 59 procent af vurderingerne i 2017 var uddannelsen mindre end 10 år gammel på vurderingstidspunktet, mens den var mindre end 5 år gammel i 27 procent af vurderingerne. Andelen af yngre uddannelser var noget lavere end året før, og gennemsnittet for uddannelsernes alder steg da også fra 8,9 til 9,3 år. Gennemsnitsalderen for vurderede syriske uddannelser steg fra 9 til 10 år.

2.2.7 Sagsbehandlingstid

Sagsbehandlingstiden for almindelige vurderinger var i 2017 på 44,6 kalenderdage i gennemsnit, hvilket var stort set uændret i forhold til 2016 (44,5 dage).⁵

Tabel 2.7 nedenfor viser, hvordan vurderingerne samlet har fordelt sig efter sagsbehandlingstiden i antal måneder. 76 procent af vurderingerne blev i 2017 gennemført på mindre end to måneder (mod 78 pct. året før). 1 procent (32 vurderinger) tog over 3 måneder, heraf 10 over 4 måneder.

Tabel 2.7

Almindelige vurderinger efter sagsbehandlingstid i måneder, 2013-2017

Sagsbehandlingstid	2013	2014	2015	2016	2017	2017
	Pct.	Pct.	Pct.	Pct.	Pct.	Antal
Mindre end 1 måned	45	50	38	21	23	646
Mellem 1 og 2 mdr.	45	42	52	56	53	1.511
Mellem 2 og 3 mdr.	9	7	9	21	23	644
Mellem 3 og 4 mdr.	1	0	1	1	1	22
Mellem 4 og 5 mdr.	0	0	0	0	0	6
Mellem 5 og 6 mdr.	0	0	0	0	0	1
Over 6 mdr.	0	0	0	0	0	3
I alt	100	100	100	100	100	2.833

2.3 Vejledende udtalelser

En vejledende udtalelse er et tilbud til flygtninge og andre, der er forhindrede i at fremskaffe tilstrækkelig dokumentation til at få en egentlig vurdering af deres udenlandske uddannelse. Det er et baggrundspapir, der oplyser, hvordan styrelsen normalt vurderer en lignende uddannelse, når den er tilstrækkeligt dokumenteret, og beskriver ansøgerens uddannelsesbaggrund på grundlag af ansøgerens egne oplysninger og dokumenter sammenholdt med styrelsens viden om uddannelser fra det pågældende land. Tilbuddet har til formål at gøre det lettere for den enkelte at forklare sine kvalifikationer, når han eller hun undersøger mulighederne for at søge arbejde eller læse videre i Danmark.⁶

I 2017 udstedte styrelsen 101 vejledende udtalelser. Det var en tilbagegang fra 171 udtalelser året før, men stadig betydelig flere end de tidligere år. De vejledende udtalelser har i en del tilfælde været løsningen, når en syrisk flygtning ikke var i stand til at fremskaffe dokumentation for sine uddannelseskvalifikationer, og antallet er derfor påvirket af, at vurderingsansøgninger fra syrere toppede i 2016. 79 procent af de vejledende

⁵ Sagsbehandlingstiden for vurderingssager er den tid, der går fra modtagelsen af de nødvendige dokumenter og oplysninger fra ansøgeren til afgivelsen af en vurdering. Ifølge den henstilling om kriterier og procedurer for vurdering, der er vedtaget under Lissabonkonventionen, bør sagsbehandlingstiden ikke overstige fire måneder.

⁶ Vejledende udtalelser er nærmere beskrevet på <http://ufm.dk/anerkendelse/vu>.

udtalelser i 2017 gik til syrere, og 11 procent til eritreere. Fra 2013 til 2017 har 191 syrere fået en vejledende udtalelse.

Sagsbehandlingstiden for vejledende udtalelser var i 2017 på 40 kalenderdage mod 42 dage i 2016.

2.4 Turbovurderinger for virksomheder

Arbejdsgivere tilbydes turbovurdering, dvs. vurdering af udenlandske uddannelser, som fås per e-mail i løbet af højst fem arbejdsdage med henblik på at kunne understøtte udvælgelsen af ansøgere til jobsamtaler.⁷

I 2017 foretog styrelsen 282 turbovurderinger, en stigning på 26 procent i forhold til året før. 85 procent af vurderingerne var bestilt af offentlige arbejdsgivere, 10 procent af private arbejdsgivere, og 5 procent af en privat fond.

De fleste af uddannelsesindehaverne var danske statsborgere (30 pct.) eller statsborgere fra andre EU/EØS-lande (38 pct.), mens 10 procent var fra lande i Asien.

Vurderingerne vedrørte hovedsagelig uddannelser fra lande i EU/EØS (66 pct.) med Storbritannien som det hyppigste forekommende land (18 pct.).

Ligesom året før blev turbovurderingerne leveret på 2,5 arbejdsdage i gennemsnit, og 96 procent blev leveret inden for 5 arbejdsdage.

2.5 Ph.d.-kvikvurderinger

Universiteterne kan hos Styrelsen for Forskning og Uddannelse indhente såkaldte ph.d.-kvikvurderinger til brug for deres afgørelser om optagelse af ph.d.-studerende. Universiteterne får per e-mail en udtalelse om uddannelsesniveaet hos de udvalgte ansøgere, som universitetet ønsker at optage. Styrelsen leverede i 2017 i alt 59 af disse vurderinger (mod 69 i 2016). Vurderingerne blev hovedsagelig indhentet af to universiteter: Aarhus Universitet (42 pct.) og Københavns Universitet (37 pct.).

Uddannelsesindehaverne var omtrent ligeligt fordelt mellem EU/EØS-statsborgere og statsborgere fra tredjelande. Flertallet af vurderingerne vedrørte uddannelser fra lande i EU/EØS (56 pct. mod 41 pct. året før), mens der blev forelagt færre uddannelser fra Asien, som udgjorde 20 procent af vurderingerne.

Det tog i gennemsnit 5,6 kalenderdage at få en ph.d.-kvikvurdering i 2017 mod 3,6 dage året før. 86 procent blev leveret inden for 1 uge, og 95 procent inden for 2 uger.

2.6 Hotline for integrationsansvarlige

Styrelsen for Forskning og Uddannelse tilbyder kommuner og asylcentre hurtig rådgivning og udtalelser om flygtninge og familiesammenførtes medbragte uddannelser i form af en hotline. Her kan medarbejdere hurtigt få en indledende vurdering af formelle kvalifikationer. Hotlinen blev oprettet i 2016 som led i udmøntningen af regeringen og KL's

⁷ Læs mere om turbovurderinger på www.ufm.dk/anerkendelse/turbo.

aftale af 18. marts 2016 om rammerne for kommunernes arbejde med integration af flygtninge og familiesammenførte.⁸

Den modtagende kommune fik i samme forbindelse pligt til at informere flygtninge og familiesammenførte om muligheden for at få foretaget en vurdering af eventuelle fremmede uddannelseskvalifikationer, når disse ikke allerede er blevet vurderet.⁹ Initiativerne er også beskrevet i Udlændinge- og Integrationsministeriets evaluering fra juni 2017.¹⁰

Styrelsen besvarede i 2017 i alt 152 henvendelser til hotlinen, heraf 115 i form af udtalelser og 37 i form af råd og vejledning. Langt de fleste af henvendelserne kom fra kommuner: 148 henvendelser fra 36 forskellige kommuner. 4 henvendelser kom fra asylcentre. 51 procent af henvendelserne drejede sig om uddannelser fra Syrien, mens resten fordelte sig på 29 lande, navnlig Iran og Eritrea.

Udtalelserne blev leveret på 2,5 kalenderdage i gennemsnit – samme dag som henvendelsen i 47 procent af tilfældene, og inden for to dage i 71 procent. Henvendelser om råd og vejledning blev i alle tilfælde besvaret samme dag.

2.7 Vurdering af adgangsgivende eksaminer

Styrelsen for Forskning og Uddannelse hjælper uddannelsesinstitutionerne med råd og retningslinjer om udenlandske eksamensdokumenter i forbindelse med behandlingen af ansøgninger om optagelse. Det sker gennem information på internettet, besvarelse af henvendelser og afholdelse af informationsaktiviteter for medarbejdere ved de videregående uddannelsesinstitutioner. I 2017 blev der afholdt en workshopdag i april for uddannelsesinstitutionernes studieadministrative medarbejdere med særligt fokus på omregning af eksamensbeviser.

Omregningstabeller for udenlandske karakterer blev opdateret og offentliggjort på ufm.dk/ehb primo marts 2017 til brug for uddannelsesinstitutionernes behandling af ansøgninger med henblik på optaget 2017.

Styrelsen har desuden bidraget med en analyse af optagelsesvilkårene for ansøgere med IB-eksamen og i forlængelse heraf udarbejdet en vejledning om optagelse af ansøgere med IB Course Results.

2.7.1 Eksamenshåndbog

Eksamenshåndbogen på Uddannelses- og Forskningsministeriets netsted beskriver adgangsgivende eksaminer fra 134 lande samt 18 regioner/provinser og 5 internationale studentereksaminer. For hvert land kan man finde en oversigt over de eksaminer, der er adgangsgivende i Danmark, oplysninger til brug for fagniveauvurderinger og karakteromregning foruden en beskrivelse af uddannelsessystemet og en liste over vigtige ord. Eksamenshåndbogen stilles til rådighed for uddannelsesinstitutioner og uddannelsessøgende til brug i forbindelse med optag til de videregående uddannelser.¹¹

⁸ Læs mere om hotlinen på www.ufm.dk/anerkendelse/integration.

⁹ Det fremgår af integrationslovens § 16 b (lovbk. nr. LBK nr. 1127 af 11. oktober 2017).

¹⁰ "Startevaluering af implementering af to- og trepartsaftalerne om integration": <https://integrationsbarometer.dk/tal-og-analyser/startevaluering-af-implementering-af-to-og-trepartsaftalerne-om-integration>.

¹¹ Se Eksamenshåndbogen på www.ufm.dk/ehb.

2.7.2 Hotline for studieadministrative medarbejdere

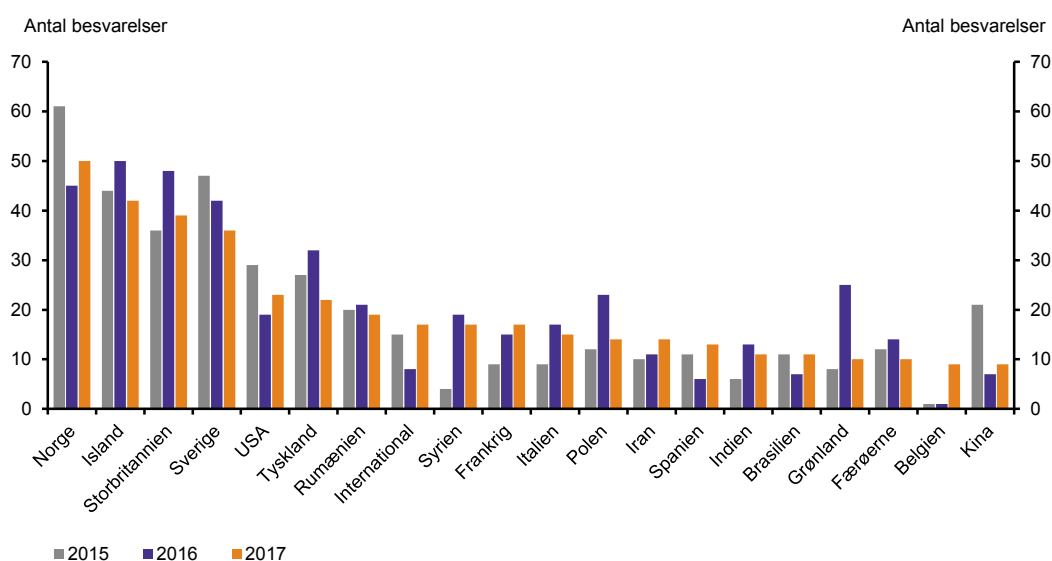
Uddannelsesinstitutionerne kan maile eller ringe til styrelsens hotline for at få hjælp til at vurdere, om et eksamensbevis er adgangsgivende til videregående uddannelse eller erhvervsuddannelse i Danmark, og til at tage stilling til behovet for ægthedskontrol. Erhvervsskolerne kan få baggrundsoplysninger om udenlandske uddannelsessystemer og karaktersystemer med henblik på at afgøre, om 2,0-kravet i matematik og dansk/modersmål er opfyldt. Styrelsen giver desuden ansøgere og institutioner anden rådgivning, telefonisk som skriftligt.

I 2017 besvarede styrelsens hotline 613 henvendelser, hvor uddannelsesinstitutioner ønskede vurdering af et konkret uddannelsesbevis. Det var 9 procent færre end året før, hvor styrelsen besvarede 672 henvendelser. Nedgangen skyldes færre henvendelser vedrørende optagelse på erhvervsuddannelser og gymnasiale uddannelser. 67 procent af henvendelserne vedrørte optagelse på videregående uddannelser (mod 61 procent året før), mens 29 procent vedrørte optagelse på erhvervsuddannelser.

56 procent af henvendelserne drejede sig om uddannelsesdokumenter fra EU/EØS-lande, mens 15 procent vedrørte uddannelser fra Asien. Norge, Island, Storbritannien og Sverige var de lande, som styrelsen oftest fik henvendelser om. De hyppigst forekommende uddannelseslande fremgår af figur 2.4 nedenfor.

Figur 2.4

Hotline-besvarelser efter uddannelsesland, top 20 (2017), antal, 2015-2017

Sammenlignet med ansøgetallene for optagelse på danske videregående uddannelser¹² fik styrelsen relativt mange henvendelser vedrørende Storbritannien, Island og USA, og relativt få henvendelser vedrørende en række østeuropæiske lande.

Hotlinehenvendelserne besvares i gennemsnit på 2 kalenderdage. 90 procent af henvendelserne i 2017 blev besvaret på højst 3 dage, heraf de 82 procent samme dag som henvendelsen.

¹² Tal fra den Koordinerede Tilmelding vedrørende ansøgere i 2017 fordelt på nationalitet.

2.8 SU til udlandet og udlandsstipendier

I henhold til SU-lovgivningen bevilges uddannelsesstøtte til uddannelse i udlandet og udlandsstipendium blandt andet på betingelse af, at uddannelsen og uddannelsesinstitutionen er offentligt anerkendte i studielandet.¹³ Styrelsen for Institutioner og Uddannelsesstøtte fører en fast track-liste over godkendte uddannelser og indhenter udtalelse fra Styrelsen for Forskning og Uddannelse, når en uddannelse ikke er godkendt inden for de sidste fire år. I 2017 udarbejdede Styrelsen for Forskning og Uddannelse ca. 2.600 sådanne udtalelser mod ca. 2.800 året før.

2.9 Anden information om udenlandske uddannelser m.v.

På Uddannelses- og Forskningsministeriets hjemmeside tilbydes en række selvbetjeningsredskaber. De gør det muligt for borgere, virksomheder, uddannelsesinstitutioner og myndigheder selv at finde vej til de ønskede oplysninger og erstatter dermed i en del tilfælde en henvendelse om vurdering. Det drejer det sig navnlig om følgende:

- Eksamenshåndbogen, som er omtalt ovenfor i afsnit 2.7.1., blev i 2017 åbnet ca. 38.000 gange af ca. 14.000 brugere. En forenklet opslagsside på engelsk blev åbnet ca. 34.000 gange af ca. 20.000 brugere.
- Landehåndbogen oplyser om styrelsens generelle vurderinger af gængse uddannelser fra udvalgte lande og beskriver deres uddannelsessystemer (www.ufm.dk/lhb). Den danske udgave blev åbnet ca. 7.200 gange af ca. 3.500 brugere, mens en kortfattet udgave på engelsk blev åbnet ca. 13.000 gange af ca. 7.800 brugere.
- Vurderingsdatabasen viser mange af styrelsens konkrete vurderinger af udenlandske uddannelser (www.ufm.dk/vdb). Den blev i alt åbnet knap 10.000 gange af ca. 5.000 brugere.

Foruden de forskellige vurderingstilbud, hotlines og selvbetjeningssider besvarer Styrelsen for Forskning og Uddannelse telefon- og e-mailhenvendelser om vurdering og anerkendelse af udenlandske og danske uddannelseskvalifikationer fra privatpersoner og andre brugergrupper.

2.10 Kvalifikationsnævnet

Kvalifikationsnævnet behandler klager over afgørelser truffet af danske uddannelsesinstitutioner i sager om merit og forhåndsmerit på baggrund af dansk og udenlandsk uddannelse samt klager over afgørelser om anerkendelse af realkompetence. Inden for universitetsuddannelserne kan der dog kun klages til Kvalifikationsnævnet over afgørelser om merit på baggrund af udenlandsk uddannelse. For universitetsstuderende gælder, at afgørelser om merit på baggrund af dansk uddannelse og afgørelser om forhåndsmerit skal påklages til det pågældende universitets eget meritankenævn.

Kvalifikationsnævnet består af en formand og en række medlemmer, som tilsammen har sagkundskab inden for alle de uddannelsesområder, der hører under Uddannelses- og Forskningsministeriet, Undervisningsministeriet samt Kulturministeriet. I hver enkelt klagesag består nævnet af formanden og mindst to sagkyndige medlemmer, som således udvælges fra sag til sag.¹⁴

¹³ Se § 66 i SU-bekendtgørelsen (bkg. nr. 1662 af 14. december 2015).

¹⁴ Læs mere om Kvalifikationsnævnet og dets lovgrundlag på www.ufm.dk/kn.

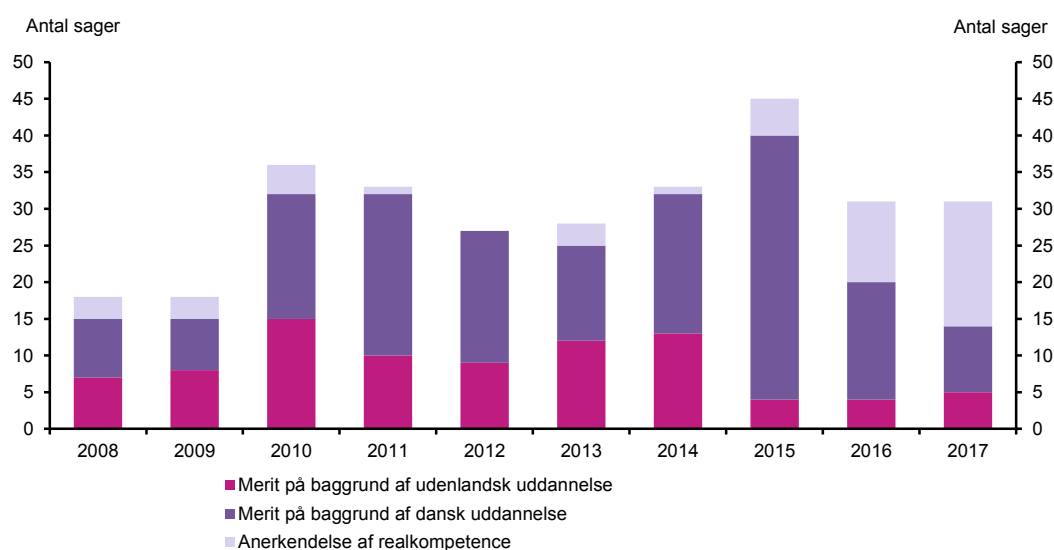
Kvalifikationsnævnet tager udgangspunkt i Lissabonkonventionen, hvis bærende princip er, at en udenlandsk uddannelseskvalifikation eller studieperiode skal anerkendes, medmindre der kan påvises væsentlige forskelle i forhold til den tilsvarende kvalifikation eller studieperiode i værtslandet. Kvalifikationsnævnet sekretariatsbetjenes af Styrelsen for Forskning og Uddannelse.

2.10.1 Modtagne og behandlede klagesager

Kvalifikationsnævnet modtog i 2017 i alt 31 klagesager, hvilket var samme antal som året før. Udviklingen i antallet af sager siden 2008 fremgår af figur 2.5 nedenfor.

Figur 2.5

Sager modtaget af Kvalifikationsnævnet efter sagstype og år, antal, 2008-2017

I 2017 drejede 17 sager sig om anerkendelse af realkompetence, hvilket var en stigning på 6 sager siden 2016. Hovedparten af stigningen skyldes flere sager om realkompetencevurdering inden for læreruddannelsen. Samtidig er antallet af sager på baggrund af dansk uddannelse faldet fra 16 sager i 2016 til 9 sager i 2017. Antallet af sager på baggrund af udenlandsk uddannelse ligger med 5 sager på nogenlunde samme niveau som i 2015 og 2016. I tabel 2.8 nedenfor er det seneste års sager opdelt efter deres type og udfald.

Tabel 2.8

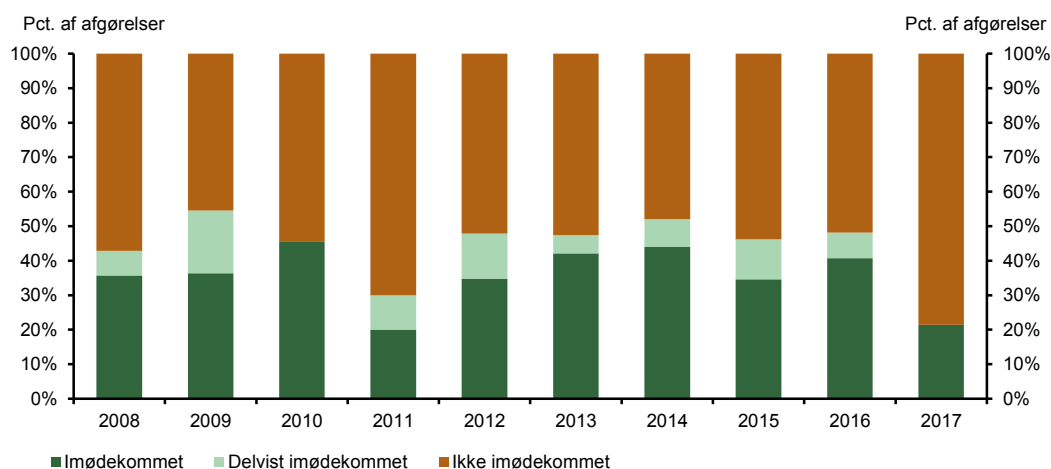
Sager modtaget af Kvalifikationsnævnet efter type og udfald, antal, 2017

Behandling	Anerkendelse af realkompetence	Merit på baggrund af dansk uddannelse	Merit på baggrund af udenlandsk uddannelse	I alt
Afvist af formelle årsager	1	0	0	1
Frafaldet af klager	0	1	0	1
Henlagt pga. manglende dokumentation	0	1	0	1
Ikke imødekommet	14	6	2	22
Imødekommet	2	1	3	6
Modtaget i alt	17	9	5	31

Samlet set blev klagerne imødekommet i 21 procent af de modtagne sager i 2017, der er afsluttet med en indholdsmæssig afgørelse fra Kvalifikationsnævnet (6 af 28 sager). Det var væsentlig færre end året før, hvor 41 procent blev imødekommet (se figur 2.6 nedenfor). Ændringen skyldtes hovedsagelig et øget antal klager fra lærerstuderende vedrørende anerkendelse af realkompetence, hvor Kvalifikationsnævnet ikke vurderede, at deres erhvervs erfaring inden for undervisning kunne erstatte fag på læreruddannelsen. Samtidig kunne klager over merit på baggrund af dansk uddannelse kun imødekommes i 1 ud af 7 afgørelser. Derimod blev klager over merit på baggrund af udenlandsk uddannelse imødekommet i 3 ud af 5 sager.

Figur 2.6

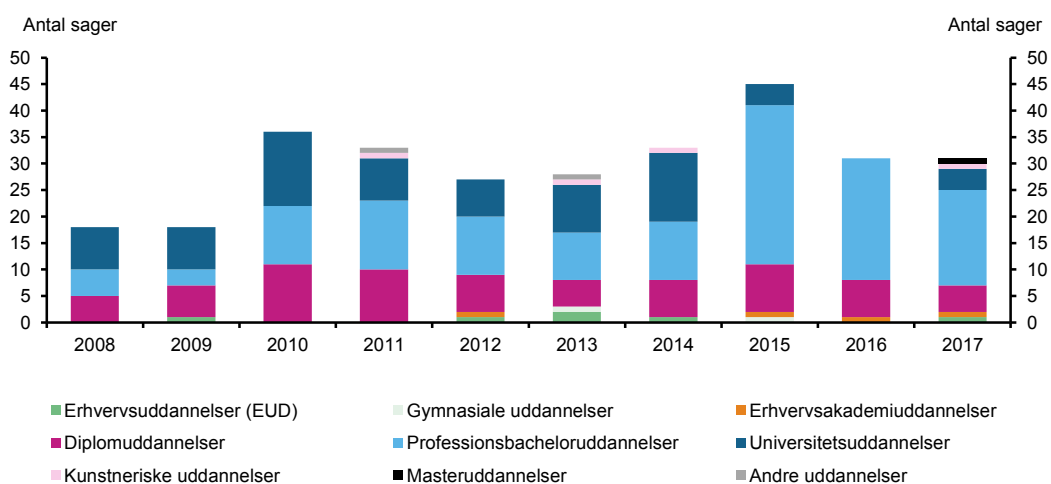
Modtagne sager afsluttet med indholdsmæssig afgørelse, efter år og udfald, pct., 2008-2017

Når man ser på, hvilke typer af uddannelse klagerne vedrørte i 2017, var 58 procent på professionsbachelorområdet, f.eks. lærer-, pædagog-, meritlærer- og sygeplejerskeuddannelsen, 16 procent af sagerne var inden for diplomuddannelser og 13 procent inden for universitetsuddannelser (se figur 2.7 nedenfor).

Figur 2.7

Sager modtaget af Kvalifikationsnævnet efter uddannelsestype og år, antal, 2008-17

Mønsteret skyldes formentlig, at der for flere af professionsbacheloruddannelserne er kommet nye modulopbyggede uddannelser, hvor det kan være vanskeligt at give merit på baggrund af tidligere uddannelse, da modulerne er tværfaglige og eksempelvis på læreruddannelsen veksler mellem det faglige og det pædagogiske.

Kvalifikationsnævnet har siden 2008 i forhold til det store antal uddannelser modtaget forholdsvis få klager. Det kan være et tegn på, at de fleste studerende er tilfredse med de meritafgørelser, der træffes på uddannelsesinstitutionerne. Modsat kan antallet af klagesager til Kvalifikationsnævnet også være begrænset af, at ikke alle studerende er klar over, at de kan klage til nævnet over en meritafgørelse. Af alle modtagne klagesager i 2017 fremgår det dog, at institutionen i sin skriftlige meritafgørelse har gjort den studerende opmærksom på muligheden for at klage til nævnet.

2.10.2 Information om Kvalifikationsnævnet

Som sekretariat for Kvalifikationsnævnet informerer Styrelsen for Forskning og Uddannelse om nævnet på Uddannelses- og Forskningsministeriets hjemmeside.¹⁵ For at skabe kendskab til Kvalifikationsnævnet og dets praksis offentliggør styrelsen løbende oplysninger om alle modtagne sager i en database på hjemmesiden. Databasen indeholder for hver sag informationer om indholdet af klagen, hvilken type uddannelse og institution klagen drejer sig om, om der er givet medhold eller ej, samt hvilke sagkyndige der har deltaget i behandlingen af sagen. Man finder desuden afgørelsen i dens helhed. Databasen indeholder ikke personlige oplysninger om de studerende, der har klaget.

2.11 Internationalt samarbejde om anerkendelse

Danmark har et omfattende samarbejde med andre landes myndigheder og organisationer med henblik på at lette anerkendelsen af udenlandske uddannelseskvalifikationer i Danmark og anerkendelsen af danske uddannelseskvalifikationer i udlandet.

2.11.1 ENIC/NARIC-samarbejdet

Styrelsen for Forskning og Uddannelse og de andre nationale kontorer udveksler på daglig basis informationer om uddannelseskvalifikationer og -systemer gennem to internationale netværk:

- ENIC-netværket, som hører under Europarådet og UNESCO
- NARIC-netværket, der hører under Europa-Kommissionen.

Det er et tætbevævet og veletableret samarbejde med i alt 52 medlemslande i Europa samt USA, Canada, Australien, New Zealand og Israel. Netværkene arbejder på grundlag af Lissabonkonventionen for at højne kvaliteten i anerkendelsesarbejdet.¹⁶

Udvekslingen af viden om forskellige landes uddannelsessystemer og kvalifikationer anvendes direkte i styrelsens arbejde med vurdering af konkrete uddannelseskvalifikationer.

Danmark var i 2017 vært for det årlige ENIC/NARIC-netværksmøde, som fandt sted i København den 26.-27. juni. Styrelsen stod for arrangementet af mødet, som ifølge deltagernes evalueringer var yderst vellykket både fagligt og organisatorisk. Fagligt var der særligt fokus på den fjerde industrielle revolution og dens betydning for anerkendelse

¹⁵ Se www.ufm.dk/kn.

¹⁶ Danmark ratificerede Lissabonkonventionen i 2003. Læs mere om den på www.ufm.dk/anerkendelse/lk.

se samt på anerkendelse af flygtninges kompetencer, når disse ikke kan dokumenteres. Derudover blev der afholdt en række workshops om konkrete anerkendelsesfaglige emner samt givet mulighed for at udbygge netværkssamarbejdet med europæiske kolleger.

Styrelsens medarbejdere har i løbet af 2017 desuden bidraget med ekspertoplæg ved en række europæiske konferencer og seminarer om brugen af kvalifikationsrammer i anerkendelse, anerkendelse af flygtninges kvalifikationer, kvalitetssikring og anerkendelse m.v.

2.11.2 Lissabonkonventions-komiteen

Lissabonkonventions-komiteen har til opgave at monitorere implementeringen af Lissabonkonventionen i de 52 medlemslande samt at udvikle og opdatere selve konventionen og de underliggende tekster, således at konventionsteksterne tager højde for udviklingen inden for de videregående uddannelser i hele konventionsområdet. En repræsentant for Styrelsen for Forskning og Uddannelse er indvalgt i komiteen.

Den 14. november 2017 blev der afholdt et ekstraordinært konventionsmøde i Strasbourg med henblik på vedtagelse af en underliggende tekst til Lissabonkonventionen om anerkendelse af flygtninges udokumenterede kvalifikationer.

Ifølge Lissabonkonventionens artikel VII skal den enkelte deltagerstat "udvikle procedurer med henblik på at foretage en rimelig og hurtig vurdering af, hvorvidt flygtninge, hjemstavnsfordrevne og personer i en flygtningelignende situation opfylder de relevante krav for adgang til videregående uddannelse, til videre studier på et højere niveau eller til beskæftigelse, og endog i tilfælde, hvor de kvalifikationer, der er erhvervet i en af deltagerstaterne, ikke kan bekræftes ved hjælp af tilgængelig dokumentation". På den baggrund har Lissabonkonventions-komiteen henstillet til, at landenes anerkendelsesmyndigheder i sådanne tilfælde udsteder et "baggrundspapir", der giver en oversigt over de påberåbte kvalifikationer eller studieperioder med alle de dokumenter og al den støttedokumentation, der er til rådighed.¹⁷

En undersøgelse i 2015 viste imidlertid, at kun meget få lande havde implementeret procedurer for anerkendelse af flygtninges udokumenterede kvalifikationer.

På konventionsmødet i november 2017 vedtog man derfor dokumentet "Recommendation on the Recognition of Refugees' Qualifications" – en henstilling, der skal understøtte anerkendelse af flygtninges uddannelseskvalifikationer. Det betyder, at myndigheder og uddannelsesinstitutioner fremover bør have fleksible procedurer for flygtninge, som af gyldige årsager ikke kan fremvise deres uddannelsesbeviser.

På konventionsmødet vedtog man desuden, at Lissabonkonventions-komiteen inden 2019 skal gennemføre en særlig undersøgelse af landenes implementering af artiklen om anerkendelse af flygtninges kvalifikationer.

Danmark har været en af pionererne på området, og Styrelsen for Forskning og Uddannelses procedure for udfærdigelse af baggrundspapirer, som blev indført i dansk lovgivning om anerkendelse i 2001, fremhæves som et eksempel til efterfølgelse i konventionsdokumentet.¹⁸

¹⁷ Henstilling om kriterier og procedurer for vurdering af udenlandske uddannelseskvalifikationer og studieperioder, 2001, revideret i 2010.

¹⁸ Læs om vejledende udtalelser i afsnit 2.3.

2.11.3 Bologna-processen

Ministrene for videregående uddannelse i 48 lande samarbejder i det Europæiske Område for Videregående Uddannelse (European Higher Education Area, EHEA), også kendt som Bologna-processen. Samarbejdet koordineres i Bologna Follow-Up Group (BFUG).¹⁹

Der har i de senere år været stærkt politisk fokus på anerkendelse i Bologna-samarbejdet ud fra en forståelse for, at fair anerkendelse er en nødvendighed for opbygningen af et fælles europæisk område for videregående uddannelser.

Ved ministerkonferencen i Jerevan i maj 2015 vedtog ministrene blandt andet, at man i arbejdsprogrammet 2015-2018 skal arbejde for fuld implementering af Lissabonkonventionens principper, sikre bedre anerkendelse af studieophold i udlandet samt sikre, at uddannelser fra andre EHEA-lande automatisk anerkendes på samme niveau som de relevante uddannelser i modtagerlandet.

Som opfølgning på konferencen er der etableret arbejdsgrupper, der skal sikre fremdriften i det europæiske samarbejde om videregående uddannelse og implementeringen af ministrenes anbefalinger fra Jerevan-kommunikéet.

Styrelsen for Forskning og Uddannelse repræsenterer Uddannelses- og Forskningsministeriet i en af disse Bologna-arbejdsgrupper: Working Group on Fostering implementation of agreed key commitments 2015-2018. I denne arbejdsgruppe har der i 2017 været fortsat fokus på at tilknytte korte videregående uddannelser til den europæiske kvalifikationsramme for videregående uddannelser (EHEA-rammen), hvilket er en særlig dansk prioritet, samt på implementeringen af Lissabonkonventionens principper og procedurer i alle medlemslandenes nationale lovgivning. Arbejdsgruppen fremlagde i efteråret 2017 sin rapport til BFUG. I rapporten opfordres blandt andet til, at korte videregående uddannelser indplaceres på deres eget niveau i EHEA-rammen med henblik på at opnå større transparens for disse uddannelser og forbedre mulighederne for europæisk mobilitet inden for både uddannelse og arbejdsliv.

2.11.4 Deltagelse i NARIC-projekter

Styrelsen for Forskning og Uddannelse deltager i NARIC-projekter, der gennemføres i forbindelse med EU-programmet ERASMUS+. Deltagelsen i disse udviklingsprojekter er med til at udvikle og sikre kvaliteten af styrelsens anerkendelsesarbejde, samtidig med at den styrker samarbejdet med søsterkontorer i andre lande.

Styrelsen har i 2017 navnlig deltaget i tre projekter²⁰:

- FRAUDOC-projektet havde til formål at udbrede god praksis internationalt i forhold til at bekæmpe snyd med uddannelsesdokumenter. Målgruppen var vurderingsmedarbejdere ved uddannelsesinstitutionerne og i ENIC/NARIC-centrene. Projektet mundede ud i to konkrete værktøjer: *Guide on Diploma Mills and dubious institutions*, som er offentligt tilgængelig, og *Handbook on Document Fraud for Credential Evaluators*, som er tilgængelig for ENIC/NARIC-centrene.
- IMPACT-projektet blev afsluttet i 2017 med en række anbefalinger om tiltag for at understøtte ENIC/NARIC-netværkenes kvalitet og effekt, blandt andet øget deling af viden og samarbejde mellem centrene generelt, f.eks. oprettelse af ek-

¹⁹ Læs mere om Bologna-processen på www.bologna.dk.

²⁰ Resultaterne af projekterne er nærmere beskrevet her: FRAUDOC: <http://www.cimea.it/en/projects-ist/fraudoc/fraudoc-outcomes.aspx>, IMPACT: <https://www.nuffic.nl/en/diploma-recognition/impact>, PARADIGMS: <https://www.nuffic.nl/en/diploma-recognition/paradigms>.

spertgrupper for at styrke netværkets viden inden for bestemte områder, og videreudvikling af en webplatform for optagelsesmedarbejdere med fokus på indføring i Lissabonkonventionen, netværksmuligheder og nyhedsopdateringer.

- PARADIGMS-projektet førte til et sæt anbefalinger om arbejdet med automatisk anerkendelse af udenlandske uddannelser (jf. Bologna-processens målsætninger som nævnt i afsnit 2.11.3) og om anerkendelse af ikke-formelle uddannelseselementer, herunder særligt MOOCs (Massive Open Online Courses). Hvad det sidste angår, anbefales det bl.a., at anerkendelsesansvarlige vurderer det enkelte kvalifikationsbevis konkret, og at udbydere af MOOCs giver klare informationer i deres kursusbeviser.

2.11.5 Nordisk samarbejde

Der har siden 2003 været et nordisk netværk for anerkendelse af videregående uddannelser, NORRIC-netværket, som samler de nordiske ENIC/NARIC-kontorer. Gennem et forum på netstedet www.norric.org udveksler de nordiske kontorer løbende informationer og erfaringer for at understøtte kvaliteten i vurderingsarbejdet. Hertil kommer kvartalsvise møder mellem lederne af de nordiske ENIC/NARIC-kontorer, hvor også de mere overordnede og strategiske sigtelinjer for samarbejdet drøftes.

De nordiske kontorer har de seneste år samarbejdet om vurdering af kvalifikationer fra Afrika, Latinamerika, Rumænien, Balkan og de arabiske lande med særlig vægt på Syrien samt bestemte typer af kvalifikationer: erhvervsuddannelser, ingeniøruddannelser og lærerkvalifikationer.

Nordisk Ministerråd lod i 2017 Rambøll gennemføre en kortlægning af godkendelsesordningerne for udenlandske uddannelser, erhvervsfaglige kvalifikationer og suppleringsuddannelse i Norden. Styrelsen for Forskning og Uddannelse deltog i en valideringsworkshop og en nordisk konference i forlængelse af rapporten. Styrelsen har endvidere bidraget til det igangværende arbejde med at følge op på anbefalingerne fra Rambøll-rapporten og har sammen med de nordiske anerkendelseskontorer kvalificeret og givet sine anbefalinger til det fortsatte samarbejde i Nordisk Ministerråds regi.

Styrelsen har i 2016 og 2017 deltaget i ORION-projektet, som ledes af det norske anerkendelseskontor. Projektet har til formål at udvikle anerkendelsesmetoderne gennem en øget brug af læringsudbyttebeskrivelser og kvalifikationsrammer.

2.12 Transparens og sammenlignelighed

Anerkendelse af uddannelseskvalifikationer og kompetencer på tværs af grænserne søges fremmet ved hjælp af redskaber, som gør det lettere at dokumentere, forstå og sammenligne de pågældende kvalifikationer og kompetencer. De vigtigste redskaber er nationale og europæiske kvalifikationsrammer, ECTS, Europass og ECVET.

2.12.1 Kvalifikationsrammer

Den Danske Kvalifikationsramme for Livslang Læring omfatter alle uddannelserne i det danske formelle uddannelsessystem og er koblet til den Europæiske Kvalifikationsramme, EQF. EQF er en referenceramme, som er udviklet i EU-regi for at gøre det lettere at forstå, sammenligne og anerkende alle typer kvalifikationer på tværs af lande og sy-

stemer i Europa. Desuden findes en Kvalifikationsramme for det Europæiske Område for Videregående Uddannelse, EHEA-rammen.²¹

Vedtagelsen af den nye akkrediteringslov i november 2017 indebærer store forandringer for den Danske Kvalifikationsramme for Livslang Læring. I akkrediteringsloven bemyndiges Danmarks Akkrediteringsinstitut til at udvikle kriterier og procedurer for inklusion af ikke-formelle uddannelser i kvalifikationsrammen i et tæt samarbejde med Uddannelses- og Forskningsministeriet, Undervisningsministeriet og Kulturministeriet.

Ikke-formelle uddannelser er både offentlige og private uddannelser uden for det formelle system. Inklusionen af sådanne uddannelser i rammen spiller tæt sammen med den europæiske dagsorden om at etablere et mere sammenhængende system for livslang læring og den nationale dagsorden om, at studerende skal have bedre muligheder for at komme igennem deres uddannelser. Hensigten er at gøre studerendes læringsudbytte mere transparent, at forbedre grundlaget for optag og merit ind i de formelle uddannelser samt at give forbrugerne en bedre beskyttelse og vished for, at udbydere af ikke-formelle uddannelser lever op til bestemte standarder.

Væsentlige kriterier for indplacering af ikke-formelle uddannelser i kvalifikationsrammen vil ifølge lovbemærkningerne være, at deres læringsudbytte er beskrevet, at læringsudbyttet bekræftes gennem prøver eller eksaminer, at uddannelserne gennemgår en solid kvalitetssikring, at de har en vis længde og en vis population af studerende, samt at de ikke er religiøst eller politisk funderede. De endelige kriterier skal vedtages i løbet af 2018.

Arbejdet med den danske kvalifikationsramme koordineres af et udvalg bestående af Undervisningsministeriet, Kulturministeriet og Styrelsen for Forskning og Uddannelse. Styrelsen er det danske koordinationspunkt for EQF og National Correspondent i relation til EHEA-rammen. Gennem en hjemmeside og en særlig EQF-postkasse informerer styrelsen om sammenhængen mellem danske og europæiske kvalifikationsrammer, indplacering af uddannelser i rammerne, beskrivelse af læringsudbytte for kvalifikationer indplaceret i den danske ramme m.v.

Styrelsen deltager i internationale netværk med henblik på at udveksle erfaringer vedrørende opbygningen og videreudviklingen af kvalifikationsrammer og fremme en læringsudbytteorienteret tilgang til uddannelsessystemet. I det nordiske netværk om EQF mødes alle kontaktpunkter for EQF to gange årligt i henholdsvis København og Reykjavik. På møderne i 2017 er der fokuseret på realkompetencevurderinger og landenes erfaringer med og holdninger til tilknytning af ikke-formelle kvalifikationer til de nationale kvalifikationsrammer samt på sammenligning af indplaceringer af visse erhvervsuddannelser og korte videregående uddannelser i de respektive landes kvalifikationsrammer.

2.12.2 ECTS

Det europæiske meritoverførsels- og meritakkumuleringssystem (European Credit Transfer and Accumulation System, ECTS) danner grundlag for, at den studerende kan få godskrevet kursus- og uddannelseselementer fra én institution ved en anden, herunder også internationalt mellem de institutioner, der benytter systemet. Vejledningen vedrørende brug af ECTS tager højde for den seneste udvikling i Bologna-processen, herunder det øgede fokus på læringsudbytte, og indeholder bl.a. et afsnit om ECTS-

²¹ Læs mere om kvalifikationsrammerne på www.kvalifikationsrammen.dk. Se også Europa-Kommissionens EQF-portal på ec.europa.eu/eqf/.

systemets understøttelse af mobilitet og meritoverførsel med henvisning til Lissabonkonventionen og relevante dokumenter på grundlag af konventionen.²²

2.12.3 ECVET

European Credit system for Vocational Education and Training (ECVET) er et europæisk meritoverførselssystem for de erhvervsrettede uddannelser. Størstedelen af de danske erhvervsskoler, der tilbyder transnational mobilitet for deres elever, anvender ECVET-systemet ved kvalitetssikringen af læringsindholdet for elevernes ophold i udlandet. For at understøtte den praktiske implementering af systemet har Europa-Kommissionen etableret et netværk af eksperter, som formidler viden om ECVET og giver praktiske råd og vejledning til de relevante aktører. Styrelsen for Forskning og Uddannelse er sekretariat for de danske ECVET-eksperter.²³

2.12.4 Europass

Europass omfatter fem dokumenter, som udarbejdes efter fælles europæiske skabeloner og bruges til at dokumentere den enkeltes kvalifikationer og kompetencer:

- Diploma Supplement, som er et tillæg til eksamensbeviser for videregående uddannelse
- Certificate Supplement, som er et tillæg til uddannelsesbeviser og svendebreve inden for erhvervsuddannelse og arbejdsmarkedsuddannelse
- Europass Mobilitetsbevis, som dokumenterer læringsophold i udlandet
- Europass CV, der sammenfatter den enkeltes kompetencer
- Europass Sprogpass, der beskriver sprogkundskaber.

Diploma Supplement indeholder oplysninger om den enkelte uddannelseskvalifikation samt en standardbeskrivelse af det danske uddannelsessystem, hvori uddannelsesniveauerne er beskrevet i overensstemmelse med kvalifikationsrammerne. Som nationalt Europass-center informerer og vejleder Styrelsen for Forskning og Uddannelse om Europassredskaberne.²⁴

Europass har sit grundlag i en EU-beslutning fra 2004. I slutningen af 2016 fremsatte Kommissionen et forslag til ny Europass-beslutning, som siden er blevet forhandlet i Rådet og i slutningen af 2017 var i den afsluttende trilog-fase med Europa-Parlamentet. Indholdet i den nye beslutning lægger op til et Europass, der fokuserer mere på services end deciderede dokumenter, og derfor vil en EU-fælles webplatform blive udviklet af Kommissionen. Formålet er at fremtidssikre Europass-værktøjerne i lyset af den teknologiske udvikling. Den nye Europass-beslutning forventes endeligt vedtaget i foråret 2018.

²² Nærmere oplysninger om ECTS og link til brugervejledningen kan findes på www.ufm.dk/uddannelse-og-institutioner/anerkendelse-og-dokumentation/dokumentation/ects.

²³ Nærmere oplysninger om ECVET og ECVET-eksperterne kan findes via www.ufm.dk/ecvet.

²⁴ Læs mere om Europass på www.europass.dk.

3. Anerkendelse til lovregulerede erhverv

Dette kapitel beskriver anerkendelse af udenlandske erhvervsmæssige kvalifikationer til brug for adgang til at udøve lovregulerede erhverv, EU's anerkendelsesdirektiv og samspillet mellem Styrelsen for Forskning og Uddannelse og de myndigheder, der har ansvaret for de enkelte erhverv.

3.1 Introduktion

Lovregulerede erhverv (autorisationserhverv) er kendetegnede ved, at man ifølge lovgivningen skal have bestemte erhvervsmæssige kvalifikationer for at få adgang til at udøve erhvervet eller visse forbeholdte erhvervsaktiviteter og/eller til at bruge en beskyttet titel. Der er også tale om regulering af erhverv, når der ifølge love eller administrative bestemmelser stilles bestemte formelle krav, f.eks. krav om bestemte sprogkundskaber, krav om obligatorisk løbende faglig udvikling, betingelser for kapital- eller aktieandel, territoriale begrænsninger eller krav om en bestemt forsikringsdækning m.v.

For erhvervsudøvere med udenlandske kvalifikationer betyder reguleringen blandt andet, at man skal have anerkendt sine udenlandske kvalifikationer for at kunne etablere sig, dvs. varigt udøve sit erhverv som arbejdstager eller selvstændigt erhvervsdrivende.

Ansvaret for adgangen til udøvelse af de lovregulerede erhverv er forankret hos kompetente myndigheder, dvs. de myndigheder, der har ansvaret for de enkelte lovregulerede erhverv og den sektorspecifikke lovgivning. De kompetente myndigheder afgør, om den enkelte ansøger opfylder betingelserne for at udøve erhvervet, herunder hvorvidt kravene til ansøgerens samlede erhvervsmæssige kvalifikationer er opfyldt.

De kompetente myndigheders arbejde understøttes af Styrelsen for Forskning og Uddannelse, som er koordinator og støttecenter i forhold til EU's anerkendelsesdirektiv.

3.1.1 Regler for anerkendelse på det lovregulerede område

Der skelnes overordnet mellem sager, der er omfattet af EU's direktiv om anerkendelse af erhvervsmæssige kvalifikationer (anerkendelsesdirektivet), sager, der er omfattet af andre EU-regler og/eller internationale konventioner og aftaler, samt de øvrige autorisationssager, der udelukkende behandles efter de danske autorisationsregler.

3.1.1.1 EU-regler: anerkendelsesdirektivet

Fjernelse af hindringerne for den frie bevægelighed for personer og tjenesteydelser er et af Fællesskabets mål, i henhold til traktatens artikel 3, stk. 1, litra c). Dette indebærer for medlemsstaternes statsborgere, at de bl.a. har ret til at udøve et erhverv som selvstændig eller lønmodtager i en anden medlemsstat end den, hvor de har erhvervet deres erhvervsmæssige kvalifikationer. Endvidere skal der i henhold til traktatens artikel 53 udstedes direktiver om gensidig anerkendelse af eksamensbeviser, certifikater og andre kvalifikationsbeviser. Til gennemførelse af den nævnte artikel 53 har Europa-Parlamentet og Rådet vedtaget direktiv 2005/36/EF om anerkendelse af erhvervsmæssige kvalifikationer. Direktivet fastsætter reglerne for anerkendelse af erhvervsmæssige kvalifikationer opnået i en medlemsstat, der inden for sit område kræver bestemte erhvervsmæssige kvalifikationer som forudsætning for adgangen til udøvelse af et erhverv, meddelelse af beskikkelse til indehaveren af disse kvalifikationer eller brug af en beskyttet titel.

Det reviderede anerkendelsesdirektiv²⁵ trådte i kraft i Danmark den 1. januar 2016. De nye regler i direktivet omfatter bl.a. et europæisk erhvervs pas (EPC), et fælleseuropæisk advarselsystem²⁶, mulighed for delvis anerkendelse, gennemgang af omfanget og grundlaget for regulering af erhverv i medlemsstaterne (transparensinitiativet), hurtigere procedurer med kortere sagsbehandlingsfrister m.v.

Som borger, der ønsker at anvende sine erhvervsmæssige kvalifikationer i et andet EU-land, har man krav på at blive behandlet efter EU's anerkendelsesdirektiv, hvis man er statsborger i et EU/EØS-land eller et land, som EU har indgået aftale med herom, (f.eks. Schweiz) og har sine erhvervsmæssige kvalifikationer fra et af disse lande. Som statsborger fra et af disse lande har man desuden ret til at få uddannelsesbeviser fra tredje lande behandlet efter anerkendelsesdirektivet, hvis man har fået uddannelsesbeviset anerkendt i et EU/EØS-land eller Schweiz og i dette land har en attesteret erhvervs erfaring af tre års varighed inden for det pågældende erhverv.

På grund af det danske retsforbehold²⁷ finder anerkendelsesdirektivet i Danmark kun anvendelse på personer, der har statsborgerskab i et EU/EØS-land eller et land, som EU har indgået aftale med herom. Tredjelandsborgere, der har opnået ophold her i landet på baggrund af det såkaldte opholdsdirektiv²⁸, kan udnytte de rettigheder og garantier, som anerkendelsesdirektivet giver, hvis de opfylder de specifikke krav i anerkendelsesdirektivet.

Inden for EU-sagerne skelnes der mellem ansøgninger om etablering (varigt arbejde) og levering af tjenesteydelser (midlertidigt og lejlighedsvist arbejde).

Anerkendelsesdirektivet handler alene om anerkendelse af erhvervsmæssige kvalifikationer. Anerkendelsesdirektivet fastsætter ikke regler om sikkerhed på arbejdspladser,

²⁵ Konsolideret udgave af det reviderede direktiv 2005/36/EF om anerkendelse af erhvervsmæssige kvalifikationer: <http://eur-lex.europa.eu/legal-content/DA/TXT/PDF/?uri=CELEX:02005L0036-20140117> og forordning (EU) nr. 1024/2012 om det administrative samarbejde ved hjælp af informationssystemet for det indre marked («IMI-forordningen»): <http://eur-lex.europa.eu/legal-content/DA/TXT/?uri=celex:32012R1024>.

²⁶ Til brug for behandling af det europæiske erhvervs pas og advarsler har Europa-Kommissionen udstedt en gennemførelsesforordning om de procedurer, der knytter sig til disse emner: <http://eur-lex.europa.eu/legal-content/DA/TXT/PDF/?uri=CELEX:32015R0983>

²⁷ Der er tale om den del af det retlige samarbejde i EU, der vedrører visum, asyl, indvandring og andre politikker i forbindelse med den fri bevægelighed for personer (afsnit IV i EF-traktaten, artikel 61-69).

²⁸ EU-direktiv 2004/38/EF (opholdsdirektivet), som Danmark har gennemført.

beskæftiger sig ikke med arbejdsmiljøforhold og regulerer ikke ansættelsesforhold, lønforhold eller udstationeringsforhold. Disse forhold ligger således uden for anerkendelsesdirektivets område. Direktivet fastsætter dog, at alle erhvervsudøvere, som er omfattet af direktivet, har pligt til at overholde de faglige og administrative adfærdsregler, regler for definition af erhverv, brug af titel, grov forsømmelse, som er direkte og specifikt knyttet til forbrugerbeskyttelse og -sikkerhed, samt disciplinære bestemmelser, som gælder i værtslandet for personer, der udøver det samme erhverv.

3.1.1.2 Andre EU-regler og internationale regler

På nogle erhvervsområder såsom revisorområdet og advokatområdet gælder der sektorspecifikke EU-regler, og anerkendelsesdirektivet gælder subsidiært.

For maritime erhverv, der har tilknytning til handelsflåden, gælder der specifikke EU-direktiver om minimumsuddannelseskra­v for søfarende, hvorfor anerkendelsesdirektivet ikke finder anvendelse. Inden for visse søfartserhverv gælder der desuden særlige internationale konventioner, som har fortrinsret i forhold til andre retsregler. Anerkendelsesdirektivet gælder kun i begrænset omfang for visse maritime erhverv, der har tilknytning til handelsflåden og inden for fiskeri.

3.1.1.3 Nordiske overenskomster

Danmark, Finland, Island, Norge og Sverige har indgået en række overenskomster på arbejdsmarkedsområdet, inden for undervisningserhverv og visse sundheds- og veterinære erhverv²⁹. Disse aftaler har været af stor betydning for nordiske borgeres adgang til hele det nordiske arbejdsmarked inden for en række arbejdsområder, som forskellige stater regulerer, og hvor de uddannelses- og erhvervsmæssige kvalifikationer i de fleste tilfælde er ligeværdige. I praksis betyder overenskomsterne, at nordiske statsborgere med nordiske erhvervsmæssige kvalifikationer inden for disse erhverv har ret til automatisk anerkendelse med henblik på adgang til erhvervsudøvelse.³⁰

3.1.1.4 Øvrige regler

Ansøgninger om adgang til udøvelse af lovregulerede erhverv på baggrund af udenlandske kvalifikationer, der ikke er omfattet af nogen af de ovennævnte regler, behandles i overensstemmelse med de danske retsregler, der gælder for det enkelte erhverv.

3.1.2 Arbejdsopgaver i forbindelse med anerkendelsesdirektivet

Styrelsen for Forskning og Uddannelse varetager funktionerne som dansk koordinator for direktivet, som støttecenter og som medlem af EU's såkaldte artikel 58-udvalg. Opgaverne er lovfæstet i anerkendelsesdirektivet og gennemført i anerkendelsesloven.

²⁹ Nordiske overenskomster: <http://www.norden.org/da/om-samarbejdet-1/nordiske-aftaler/aftaler/arbejdsmarked>

³⁰ Aftale om fælles arbejdsmarked for faglærere, lærere i praktisk-æstetiske fag og speciallærere i grundskolen, overenskomst mellem Danmark, Finland Island, Norge og Sverige om et fælles nordisk arbejdsmarked for lærere i folkeskolen samt aftale om fælles arbejdsmarked for faglærere og lærere i praktisk-æstetiske fag i gymnasieskolen (gymnasiet og erhvervsskolerne) og overenskomst om fælles nordisk arbejdsmarked for visse personalegrupper inden for sundhedsvæsenet og veterinærvæsenet.

3.1.2.1 Koordinatorfunktionen

Som dansk koordinator medvirker Styrelsen for Forskning og Uddannelse til udarbejdelse og gennemførelse af EU's regler om anerkendelse af erhvervmæssige kvalifikationer. Styrelsen repræsenterer Danmark i koordinationsgruppen under Europa-Kommissionens generaldirektorat for det Indre Marked, Erhvervspolitik, Iværksætteri og SMV'er (GROW)³¹ og har ansvaret for at varetage de danske interesser på området i EU. Styrelsen koordinerer og overvåger de danske kompetente myndigheders administration af direktivet med henblik på, at direktivet gennemføres og anvendes ensartet og korrekt på alle berørte erhvervsområder.

Det følger af koordinatorfunktionen, at styrelsen indsamler alle relevante oplysninger om direktivets gennemførelse i Danmark, indsamler og sammenligner oplysninger om kvalifikationskravene på de områder, der er omfattet af direktivet, og indberetter til Europa-Kommissionen om den nationale lovgivning, betingelserne for adgang til erhvervsudøvelse og anvendelsen af direktivet. Styrelsen redegør også for eventuelle problemer med anvendelsen af direktivet.

De ministerier, som er ansvarlige for de enkelte lovregulerede erhverv, skal løbende gennemgå nye regler, som kan begrænse adgangen til udøvelse af erhvervet, og oplyse Styrelsen for Forskning og Uddannelse herom.³²

Styrelsen fungerer som et bindeled mellem Europa-Kommissionen og de danske kompetente myndigheder og videreformidler Europa-Kommissionens retningslinjer til de relevante myndigheder. For at sikre koordination af arbejdet med direktivet herhjemme har styrelsen nedsat et fast koordineringsnetværk bestående af to embedsmænd fra de elleve berørte ministerier, som har til opgave at sikre, at alle relevante oplysninger i tilknytning til direktivarbejdet videreformidles til de berørte kompetente myndigheder, og at alle Kommissionens høringer m.v. vedrørende direktivet besvares efter koordination i ressortministerierne.

Desuden står styrelsen for fortolkning af direktivets regler og for vejledning af danske myndigheder i forbindelse med gennemførelse og anvendelse af direktivet på de enkelte erhvervsområder. De kompetente myndigheder kan inddrage styrelsen i udarbejdelsen af danske autorisationsregler, som berører anerkendelsesdirektivet, og styrelsen bidrager til regeludstedelsesarbejdet, blandt andet ved at oplyse om og fortolke de gældende EU-regler i forhold til de konkrete retsfor skrifter.

Styrelsen sørger for løbende opdatering af direktivets bilag V vedrørende danske uddannelser til læge, speciallæge, tandlæge, specialtandlæge, farmaceut, sygeplejerske, jordemoder, dyrlæge og arkitekt.

Som koordinator varetager styrelsen også interesser for visse erhvervsområder, der ikke er regulerede her i landet, men som på grund af stærk regulering i andre EU-lande har brug for teknisk støtte, f.eks. ingeniører og arkitekter. Som koordinator deltager styrelsen også i udviklingen og gennemførelsen af politiske initiativer, der har til formål at fjerne barrierer for arbejdskraftens frie bevægelighed i Norden og i EU.

³¹ Europa-Kommissionens generaldirektorat for Indre Marked, Erhvervspolitik, Iværksætteri og SMV'er (GROW): http://ec.europa.eu/growth/single-market/services/free-movement-professionals/index_en.htm.

³² Se også afsnit 3.2 om transparensinitiativet nedenfor.

3.1.2.2 Støttecenterfunktionen

Styrelsen for Forskning og Uddannelse varetager funktionen som støttecenter for anerkendelse af erhvervsmæssige kvalifikationer.

Det indgår i det reviderede anerkendelsesdirektiv, at erhvervsudøverne skal have bedre adgang til information og service om, hvordan man får anerkendt sine erhvervsmæssige kvalifikationer i medlemsstaterne. Dette har blandt andet bevirket, at de tidligere kontaktpunkter er omdøbt til "støttecentre", og meningen er, at støttecentrene skal have en mere proaktiv rolle i at hjælpe de enkelte erhvervsudøvere.³³

Støttecentrets opgaver er at give udenlandske borgere, virksomheder, koordinatore, støttecentre, faglige organisationer m.fl. i de øvrige medlemsstater alle de nødvendige oplysninger om de danske uddannelses- og kvalifikationskrav samt øvrige betingelser for adgang til udøvelse af lovregulerede erhverv i Danmark.

Styrelsen driver en webportal for de lovregulerede erhverv, hvorigennem der informeres om adgangen til at udøve de enkelte erhverv.³⁴ Informationerne er henvendt til såvel EU/EØS-borgere som tredjelandsborgere, og de findes på både engelsk og dansk. På hjemmesiden gives også overordnet information om de rettigheder og pligter, som danskere bør være bekendte med, når de ønsker at få adgang til at udøve et lovreguleret erhverv som selvstændig eller arbejdstager i de andre EU/EØS-lande og Schweiz.

Som støttecenter behandler styrelsen henvendelser fra borgere, virksomheder og myndigheder i ind- og udland. Det drejer sig f.eks. om migranter, som ønsker at arbejde inden for lovregulerede erhverv her i landet, og danske virksomheder, der ønsker at ansætte personer med udenlandske erhvervsmæssige kvalifikationer. Styrelsen besvarer også spørgsmål fra udenlandske kompetente myndigheder om erhverv, der ikke er lovregulerede her i landet, f.eks. spørgsmål om, hvorvidt et bestemt uddannelsesbevis er udstedt af en given uddannelsesinstitution i Danmark.

Det danske støttecenter har også til opgave at bistå danske borgere, som ønsker at få deres kvalifikationer anerkendt i andre EU/EØS-lande eller Schweiz med henblik på etablering eller levering af tjenesteydelser der. Således bistår styrelsen danske borgere med at udnytte de rettigheder, som anerkendelsesdirektivet giver dem, om nødvendigt gennem samarbejde med de øvrige medlemsstaters støttecentre og værtsmedlemsstatens kompetente myndigheder.

Som led i støttecenter- og koordinatorfunktionerne bistår styrelsen det danske SOLVIT-center i forbindelse med centrets behandling af klagesager indgivet af EU-erhvervsudøvere, som har oplevet barrierer i forbindelse med etablering i Danmark. I forbindelse med SOLVIT-sager kan styrelsen hjælpe kompetente myndigheder og ministerier, der har spørgsmål om direktivets regler om anerkendelsesbetingelser og udligningsforanstaltninger og i forbindelse med behandling af klagesager.

3.1.2.3 Artikel 58-udvalget

Kommissionen bistås af et udvalg vedrørende anerkendelse af erhvervsmæssige kvalifikationer. Udvalget behandler sager og træffer med kvalificeret flertal beslutninger om

³³ Det reviderede anerkendelsesdirektiv er nærmere omtalt i afsnit 3.1.1.1 ovenfor.

³⁴ Se www.ufm.dk/le.

Kommissionens forslag i sager, hvor Kommissionen ikke har beføjelse til at vedtage delegerende retsakter, eksempelvis opdatering af dele af direktivet, der ikke er af teknisk karakter. Udvalget vedtager Kommissionens forslag efter den såkaldte undersøgelsesprocedure, jf. forordning 182/2011. Udvalget har ikke behandlet sådanne sager i 2017.

3.1.3 Danske regler: Anerkendelsesloven, sektorspecifik lovgivning m.v.

Lov om anerkendelse af visse uddannelses- og erhvervmæssige kvalifikationer (anerkendelsesloven)³⁵, som bl.a. gennemfører fælles bestemmelser i direktivet, trådte i kraft den 1. januar 2016. Styrelsen udstedte på den baggrund en bekendtgørelse om anerkendelse af visse uddannelses- og erhvervmæssige kvalifikationer m.v., som trådte i kraft den 17. januar 2016.³⁶ Loven viderefører dele af den gældende ret og gennemfører en række af direktivets nye tiltag.

Anerkendelsesloven finder anvendelse på sager om adgang til varig udøvelse af lovregulerede erhverv og om sager, hvor en person som selvstændigt erhvervsdrivende eller arbejdstager agter at levere tjenesteydelser midlertidigt og lejlighedsvist. Desuden finder loven anvendelse på sager om personer, der har ansøgt om det europæiske erhvervsspas. Loven omfatter også personer, som har fået begrænset retten til at udøve deres erhverv af en kompetent myndighed eller domstolen, og som er berørt af direktivbestemmelserne om "advarselssystemet". Loven fastsætter bl.a. regler om anerkendelsesprocedurer, indberetningspligt og transparens i lovgivningen samt regler om administrativt samarbejde med andre medlemsstater.

Som følge af det reviderede anerkendelsesdirektiv er der også foretaget konsekvensændringer i lov om tjenesteydelser i det indre marked. Med henblik på at gennemføre anerkendelsesdirektivet inden for de enkelte sektorer er der foretaget konsekvensændring af lov om formidling af fast ejendom m.v., lov om landinspektørvirksomhed, lov om danskuddannelse til voksne udlændinge m.fl. Anerkendelsesdirektivet er gennemført på omkring 160 lovregulerede erhvervsområder, og Styrelsen for Forskning og Uddannelse har gennem en tværministeriel arbejdsgruppe koordineret gennemførelsen af direktivets sektorspecifikke regler i den sektorspecifikke lovgivning, som er relevant for enkelte lovregulerede erhverv.

3.2 Transparensinitiativet

Transparensinitiativet, som indgår i det reviderede anerkendelsesdirektiv, stiller krav til medlemsstaterne om at undersøge begrundelserne for og omfanget af lovregulerede erhverv. Formålet er at sikre større gennemsigtighed og berettigelse for de regulerede erhverv i medlemsstaterne og derigennem styrke vækst og mobilitet i EU. Kravene i retsreglerne om lovregulerede erhverv skal være forenelige med forbuddet mod diskrimination på grund af nationalitet eller opholdssted, kravene skal være begrundede i tvingende almene hensyn, og kravene skal sikre opfyldelsen af det tilsigtede mål og ikke gå ud over, hvad der er nødvendigt for at opnå dette mål.

³⁵ Lov nr. 1871 af 29. december 2015 om anerkendelse af visse uddannelses- og erhvervmæssige kvalifikationer: <https://www.retsinformation.dk/Forms/R0710.aspx?id=176805>.

³⁶ Bekendtgørelse nr. 53 af 14. januar 2016 om anerkendelse af visse uddannelses- og erhvervmæssige kvalifikationer m.v.: www.retsinformation.dk/Forms/R0710.aspx?id=177086.

I 2016 skete der en kortlægning af lovkravene for udøvelse af lovregulerede erhverv i Danmark, og Styrelsen for Videregående Uddannelser (nu Styrelsen for Forskning og Uddannelse) udarbejdede en national handlingsplan.

Gennemførelsen af transparensinitiativet fortsatte i 2017, hvor Styrelsen for Forskning og Uddannelse på baggrund af bidrag fra de ansvarlige ressortministerier udarbejdede en indberetning til Kommissionen vedrørende nye og ændrede krav samt fjernede krav for perioden 2016-2017.

Ifølge indberetningen blev ingen nye krav til lovregulerede erhverv indført i perioden 16. januar 2016-1. juni 2017, men i perioden 1. juni 2017-1. januar 2018 blev der indført nye krav på visse områder.

Myndighederne undersøgte til brug for indberetningen, om de nye krav var diskriminerende i forhold til nationalitet og opholdssted, om de var proportionelle, og om de var nødvendige. Der blev i den forbindelse gennemført proportionalitetstest via Europa-Kommissionens database over lovregulerede erhverv. Formålet med proportionalitetstesten er at afklare, om de hensyn, som ligger til grund for lovreguleringen, kan varetages på en mindre byrdefuld måde.

Indberetningen viste, at lovgivning vedrørende 24 ud af omkring 120 lovregulerede erhverv var blevet ændret eller forventedes at blive ændret i nærmeste fremtid. For langt de fleste erhverv er den nye lovgivning trådt i kraft den 1. januar 2018.

Der er foretaget *yderligere regulering* inden for visse erhvervsområder som konsekvens af den nye EU-sektorspecifikke regulering. Blandt andet gennemføres MiFID2-pakken vedrørende erhverv som bank- og investeringsrådgiver samt finansiel rådgiver. Bekendtgørelsen om vagtvirksomhed er blevet ændret for at sikre overensstemmelse med direktiv 2008/104/EF.

Inden for visse erhverv er der sket en *forenkling af kravene*: Ordningen for certificeret statiker (i overensstemmelse med ISO-standarder) skal med tiden erstatte "anerkendt statiker"-ordningen. Med nye rottebekæmpelsesregler åbnes der for, at ejere af erhvervsejendomme selv kan foretage visse former for rottebekæmpelse. Og uddannelseskravene til festfyrværkererhvervet er blevet forenklet.

Der er indført krav til fire *nye erhverv i byggesektoren*: certificeret brandrådgiver, certificeret statiker, kabelmontør og rørmontør. De certificerede brandrådgivere skal fra 2020 overtage de relevante opgaver fra kommunerne.

Der er indført krav til ni *nye regulerede erhverv på offshore*. Det er tale om krav til korte arbejdsmarkedsuddannelser, som har til formål at forbedre sikkerheden offshore.

Inden for nogle erhverv er der sket en *teknisk opdatering af lovgivningen*, f.eks. når det gælder skorstensfejererhvervet, og inden for nogle erhvervsområder er der foretaget en *opdatering af uddannelseskrav* i lovgivningen, f.eks. lærer i dansk for voksne udlændinge.

For så vidt angår advokaterhvervet, har regeringen besluttet at foretage en *evaluering af reglerne* med henblik på at afklare, hvorvidt de gældende regler er nødvendige, og hvorvidt det tvingende almene hensyn kan sikres ved mindre restriktive regler.

3.3 Kommissionens servicepakke 2017

Kommissionen vedtog den 10. januar 2017 en række initiativer, der skal gøre det lettere for tjenesteydere at håndtere de administrative formaliteter og for EU-landene at udskille overdrevent besværlige eller forældede krav til erhvervsudøvere, der opererer på hjemmemarkedet eller på tværs af grænserne. Den fremlagte pakke består af foranstaltninger, som vil gøre det lettere for virksomheder og erhvervsudøvere at levere tjenesteydelser til en potentiel kundekreds på 500 millioner mennesker i EU.

Formålet med servicepakken er at skabe et bedre fungerende indre marked, reducere administrative og reguleringsmæssige barrierer for dermed at åbne nye forretningsmuligheder for tjenesteydere samt tilvejebringe tjenesteydelser af høj kvalitet for forbrugere.

Pakken indeholder bl.a. *direktivforslag om proportionalitetstest forud for vedtagelse af ny regulering af erhverv*. Udkastet til direktiv har til formål at forbedre gennemsigtigheden af måden, hvorpå visse erhverv reguleres i medlemsstaterne. Det sigter på at sikre, at nationale foranstaltninger er forholdsmæssige og ikke unødigt begrænser adgangen til erhverv eller skaber urimelige byrder på det indre marked. I forbindelse med reguleringen af erhverv vil medlemsstaterne skulle foretage en vurdering af berettigelsen af alle de nye eller ændrede regler, så deres indvirkning på interesserede parter og virksomheder kan vurderes. Det kommende direktiv vil derfor harmonisere måden, hvorpå disse proportionalitetstest gennemføres, og de kriterier, der skal anvendes, i overensstemmelse med EU-Domstolens retspraksis.

Forpligtelsen til at gennemføre en proportionalitetstest, inden der indføres ny regulering af erhverv, vil supplere bestemmelserne i anerkendelsesdirektivets artikel 59 om transparenstillativet. Rådet nåede til enighed om generelle indstillinger til teksten i maj 2017³⁷, og i december 2017 offentliggjorde Europa-Parlamentets udvalg om det Indre Marked og Forbrugerbeskyttelse (IMCO) sin betænkning vedrørende forslaget³⁸. Direktivforslaget forventes vedtaget i 2018.

Derudover indeholder servicepakken en meddelelse om anbefalinger vedrørende reformer af reguleringen af visse liberale erhverv³⁹. Anbefalingerne tager udgangspunkt i den gensidige evaluering, som EU-landene gennemførte mellem 2014 og 2016. Styrelsen for Forskning og Uddannelse har koordineret det sendte danske bidrag. Kommissionen har fremlagt en vejledning i nationale reformbehov inden for regulering af erhvervstjenester med stort vækst- og beskæftigelsespotentiale: arkitekter, ingeniører, advokater, revisorer, patentagenter, ejendomsmæglere og turistguider. EU-landene opfordres til at vurdere, hvorvidt man med kravene til faglige kvalifikationer opfylder de erklærede nationale målsætninger for den offentlige politik. Vejledningen supplerer det europæiske semester-evalueringerne, idet den specifikt vedrører de krav, der gælder for disse erhverv.

Ejendomsmægler var et af de erhverv, der var genstand for en dybtgående analyse. Her anbefaler Kommissionen, at Danmark vurderer, i hvilket omfang varigheden af obligato-

³⁷ Rådets generelle indstilling til direktivforslag til proportionalitetstest forud for vedtagelse af ny regulering af erhverv <http://data.consilium.europa.eu/doc/document/ST-9057-2017-REV-1/da/pdf>

³⁸ Europa-Parlamentets (IMCO) betænkning vedrørende direktivforslag til proportionalitetstest forud for vedtagelse af ny regulering af erhverv: <http://www.europarl.europa.eu/sides/getDoc.do?pubRef=-%2f%2fEP%2f%2fNONGML%2bREPORT%2bA8-2017-0395%2bO%2bDOC%2bPDF%2bVO%2f%2fDA>

³⁹ Kommissionens meddelelse om anbefalinger til reformer af reguleringen af visse liberale erhverv: <http://eur-lex.europa.eu/legal-content/DA/TXT/PDF/?uri=CELEX:52016DC0820&from=DA>

riske kvalifikationskrav er af afgørende betydning, ud fra de opgaver, ejendomsmæglerne udfører, og formålet med reguleringen.

3.4 Europa-Kommissionens database over lovregulerede erhverv

Europa-Kommissionen driver en offentligt tilgængelig database⁴⁰ med oplysninger om de lovregulerede erhverv og om landenes støttecentre og kompetente myndigheder samt med statistik over migrerende arbejdskraft. For hvert erhverv oplyses der om den relevante lovgivning i medlemsstaterne, den relevante anerkendelsesordning under anerkendelsesdirektivet, regler for eventuel forudgående anmeldelse og kontrol af tjenesteyderes kvalifikationer m.v. Hvert land er ansvarligt for at opdatere oplysninger om sine lovregulerede erhverv, kompetente myndigheder og statistik. I databasen redegør medlemsstaterne over for Kommissionen for den retlige begrundelse for forudgående kontrol af tjenesteydere, for niveauet og strukturen for den uddannelse, der knytter sig til erhvervet, for forhold vedrørende erhvervsforsikring, eventuelle begrænsninger i at drive selvstændig virksomhed m.v.

Til brug for gennemførelsen af transparensinitiativet redegør medlemsstaterne i databasen for proportionalitetsprincippet, der knytter sig til lovregulering af hvert enkelt erhverv. Disse oplysninger, som er tilgængelige i databasen for de nationale koordinatører for direktivet og for Kommissionen, forventes at blive offentliggjort på et senere tidspunkt. I 2018 forventes det, at databasen bliver integreret i IMI.

3.5 Informationssystemet for det Indre Marked (IMI)

IMI-systemet⁴¹ er udviklet i fællesskab af Kommissionen og de nationale myndigheder og er hovedsagelig finansieret af programmerne IDABC og ISA. IMI-systemet muliggør blandt andet sikker udveksling af personfølsomme oplysninger mellem myndighederne i forbindelse med behandlingen af konkrete sager om anerkendelse eller udstedelse af erhvervspas efter anerkendelsesdirektivet. Gennem IMI-systemet sendes og modtages desuden meddelelser i forbindelse med advarselssystemet (se afsnittet om dette på side 47).

Som støttecenter for anerkendelsesdirektivet besvarer Styrelsen for Forskning og Uddannelse gennem IMI-systemet også forespørgsler fra andre medlemsstaters kompetente myndigheder, når erhvervet ikke er lovreguleret i Danmark. Dette gør sig eksempelvis gældende for arkitekt erhvervet og for det europæiske erhvervspas for danske bjergguider.

Notifikationer af uddannelsesbeviser for anerkendelse på grundlag af koordinering af mindstekrav til uddannelserne til læge, speciallæge, tandlæge, specialtandlæge, jordemoder, sygeplejerske med ansvar for almene sygepleje, farmaceut, dyrlæge og arkitekt (med henblik på opdatering af direktivets bilag V. 1-7 og automatisk anerkendelse) er i forbindelse med revisionen af direktivet overført i IMI-systemet. Styrelsen har som koordinator i IMI-systemet for anerkendelsesdirektivet ansvaret for at screene og godkende danske notifikationer, inden de sendes til Kommissionen og andre medlemsstater. De danske kompetente myndigheder og Styrelsen for Forskning og Uddannelse modta-

⁴⁰ EU-database vedrørende lovregulerede erhverv: <http://ec.europa.eu/growth/tools-databases/regprof>

⁴¹ Læs mere om IMI på Kommissionens hjemmeside: http://ec.europa.eu/internal_market/imi-net/index_da.htm

ger på samme vis andre medlemsstaters notifikationer, som lægges til grund for optagelse i direktivets bilag V.

IMI-systemets overordnede nationale koordinator i Danmark er Erhvervsstyrelsen. Styrelsen for Forskning og Uddannelse har siden 2012 været koordinator for anerkendelsesdirektivets regelområde i IMI (såkaldt LIMIC), og styrelsen har derfor et tæt samarbejde med Erhvervsstyrelsen og alle kompetente myndigheder på dette område.

3.6 Kvikskranke-samarbejdet

Ifølge servicedirektivet⁴² er hver medlemsstat forpligtet til at drive en kvikskranke (Point of Single Contact)⁴³, hvor borgere og virksomheder fra andre EU/EØS-lande kan få information om regler og vilkår for at udøve deres servicevirksomhed. Med det reviderede anerkendelsesdirektiv er kvikskrankens opgaver udvidet til også at omfatte muligheder for gennem Kvikskranken at sende ansøgninger om anerkendelse af erhvervsmæssige kvalifikationer og anmeldelser m.v. for alle lovregulerede erhverv, som er omfattet af anerkendelsesdirektivet.⁴⁴

Den danske kvikskranke drives af Erhvervsstyrelsen og hedder Business in Denmark. Efter en udvidelse af Business in Denmark-hjemmesiden i 2015 kan borgere fra andre EU/EØS-lande herigennem ansøge elektronisk om anerkendelse af deres erhvervsmæssige kvalifikationer.⁴⁵

3.7 De kompetente myndigheders afgørelser om autorisation m.v.

Dette afsnit giver et overblik over de kompetente myndigheders behandling af ansøgninger om autorisation og lignende. Tallene bygger på de kompetente myndigheders statistiske indberetninger til Styrelsen for Forskning og Uddannelse.

Loven om anerkendelse af visse uddannelses- og erhvervsmæssige kvalifikationer finder aktuelt anvendelse på 128 lovregulerede erhverv samt en række medicinske specialer, og ansvaret for adgangen til at udøve erhvervene fordeler sig på 22 kompetente myndigheder. De seneste oplysninger om erhvervene og deres kompetente myndigheder findes i en database på Uddannelses- og Forskningsministeriet (se www.ufm.dk/le).

Antallet af afgørelser har været stigende siden 2013, men tog et spring i 2017. Samlet udstedte myndighederne i årets løb 2.968 afgørelser, hvilket var 41 procent flere end året før. Stigningen var dog noget mindre, hvis man ser bort fra en mængde sager i Styrelsen for Patientsikkerhed, som vedrørte ansøgninger fra tidligere år, og som i 2017 blev afsluttet med afslag på grund af manglende dokumentation fra ansøgerne. Hvis andelen af negative afgørelser i Styrelsen for Patientsikkerheds afgørelser havde været den samme som året før, ville det samlede antal afgørelser have været knap 2.700, og den samlede stigning ville have været på ca. 28 procent i forhold til 2016.

⁴² Direktiv 2006/123/EF, artikel 6.

⁴³ Kvikskranke i EU/EØS: http://ec.europa.eu/internal_market/eu-go/index_da.htm

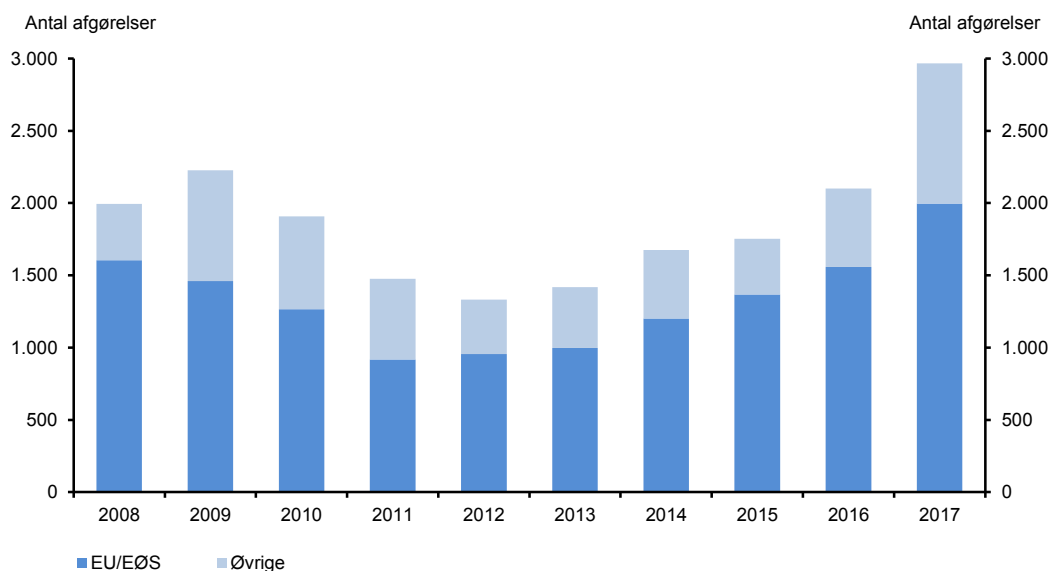
⁴⁴ Lov nr. 384 af 25. maj 2009 om tjenesteydelser i det indre marked er blevet tilpasset, og der er udarbejdet en ny bekendtgørelse om elektronisk kontaktpunkt under Erhvervs- og Vækstministeriet.

⁴⁵ Business in Denmark på Erhvervsstyrelsens hjemmeside indeholder oplysninger om erhvervene på engelsk: <https://danishbusinessauthority.dk/Permits-licenses-authorisations>. Oplysninger om erhvervene på dansk samt oversigter på dansk og engelsk findes på Uddannelses- og Forskningsministeriets hjemmeside: www.ufm.dk/le.

Som det fremgår af figur 3.1 nedenfor, udgjorde afgørelser efter EU-reglerne stadig den største gruppe i 2017 (67 pct.), men det var ligesom året før sager vedrørende tredjelandsstatsborgere og -uddannelser, der steg hurtigst, nemlig med 79 procent mod 28 procent for EU/EØS-sagerne.

Figur 3.1

Afgørelser efter år og regelsæt, antal, 2008-2017

Uddannelser fra EU/EØS-medlemsstater lå til grund for 67 procent af afgørelserne, hvoraf de 38 procent vedrørte de øst- og centraleuropæiske medlemslande (Polen alene de 23 procent). 14 procent vedrørte Norden.

Antallet af afgørelser vedrørende uddannelser fra lande i Asien, blev næsten fordoblet i forhold til 2016 og udgjorde 20 procent af alle afgørelser. Det skyldtes især stigninger vedrørende Iran, Irak, Filippinerne og Pakistan.

Afgørelserne var for 66 procents vedkommende positive, dvs. tildeling af adgang til at udøve det pågældende erhverv, 20 procent var betingede godkendelser, og 13 procent var negative afgørelser, dvs. afslag. I 2016 fordelte afgørelserne sig med 72 procent positive, 23 procent betingede og 5 procent negative, og denne fordeling er stort set uændret i 2017, hvis man ser bort fra det exceptionelt høje antal negative afgørelser i Styrelsen for Patientsikkerhed, som er nævnt ovenfor.

Af i alt 1.965 positive afgørelser blev 1.802 truffet efter EU-reglerne og 163 efter de nationale regler. I afgørelserne efter EU-regler ses der ligesom tidligere år en høj andel af positive afgørelser: I 2017 var 88 procent af afgørelserne efter EU-regler positive, 2 procent delvis anerkendelse, 4 procent betingede, og 6 procent negative.

Blandt øvrige afgørelser, dvs. afgørelser vedrørende personer med statsborgerskab i og/eller uddannelse fra tredjelande, er positive afgørelser langt mindre almindelige: I 2017 blev der givet 17 procent positive afgørelser (mod 9 pct. året før), mens 54 procent var betingede⁴⁶ (77 pct. året før), og 29 procent negative (14 pct. året før).

⁴⁶ Betingede afgørelser er ikke det samme i sager efter EU-reglerne som i øvrige sager: Efter EU-reglerne kan der kun stilles krav om at bestå en egnhedsprøve eller gennemgå en prøvetid (efter ansøgerens eget valg), eller i visse til-

Den øgede andel negative afgørelser skal dog ses i lyset af det nævnte, exceptionelt høje antal negative afgørelser i 2017, som er indberettet af Styrelsen for Patientsikkerhed.

Langt de fleste afgørelser blev truffet på områderne under Styrelsen for Patientsikkerhed (46 pct.), Arbejdstilsynet (36 pct.) og Styrelsen for Forskning og Uddannelse (13 pct.).

Tabel 3.1 nedenfor viser, hvordan de enkelte myndigheders afgørelser fordelte sig i 2017 efter myndighed og afgørelsernes art, og ændringerne i antallet af afgørelser i forhold til 2016.

Tabel 3.1
Afgørelser efter myndighed og afgørelsens art, 2017

Myndighed	Positive		Betingede		Negative		I alt	Ændring seneste år	
	Antal	Pct.	Antal	Pct.	Antal	Pct.		Antal	Pct.
Arbejdstilsynet	1.063	100	0	-	4	0	1.067	394	59
Erhvervsstyrelsen	0	-	0	-	1	100	1	0	0
Fødevarestyrelsen	15	63	0	-	9	38	24	-13	-35
Geodatastyrelsen	0	-	1	100	0	-	1	-2	-67
Lægemiddelstyrelsen	5	14	31	86	0	-	36	-10	-22
Miljøstyrelsen	6	100	0	-	0	-	6	-22	-79
Psykolognævnet	26	72	5	14	5	14	36	2	6
Rigspolitiet	1	100	0	-	0	-	1	0	0
Sikkerhedsstyrelsen	1	25	0	-	3	75	4	4	-
Styrelsen for Forskning og Uddannelse *	164	41	166	42	69	17	399	37	10
Styrelsen for Patientsikkerhed **	670	49	399	29	308	22	1.377	482	54
Sundhedsstyrelsen	2	67	1	33	0	-	3	-3	-50
Søfartsstyrelsen	11	92	0	-	1	8	12	1	9
Civilstyrelsen	1	100	0	-	0	-	1	1	-
Alle myndigheder	1.965	66	603	20	400	13	2.968	868	41

Anm.: I tabellen optræder kun de myndigheder, der har truffet afgørelser på området i 2016.

* Tallene for positive afgørelser i 2017 inkluderer 41 tildelinger af delvis adgang til erhvervsudøvelse.

** Stigningen i negative afgørelser fra Styrelsen for Patientsikkerhed (fra 23 i 2016 til 308 i 2017) skal ses på baggrund af, at styrelsen i 2017 gav afslag på en mængde ansøgninger fra tidligere år, hvor styrelsen havde afventet men ikke modtaget dokumentation fra ansøgerne. Afslagene er altså i disse tilfælde begrundet i manglende dokumentation og ikke manglende kvalifikationer.

3.7.1 Udviklingen inden for de enkelte erhvervsområder

Stigningen i mængden af sager vedrørte hovedsagelig Styrelsen for Patientsikkerhed og Arbejdstilsynets områder, og ser man på de positive afgørelser, skete stigningen hovedsagelig på Arbejdstilsynets områder.

fælde om at dokumentere erhvervs erfaring. I øvrige sager følges danske retsregler, og her kan betingede afgørelser også indebære krav om at gennemføre supplerende uddannelse.

Arbejdstilsynets afgørelser steg med 59 procent i forhold til året før, og stigningen var størst for erhvervene truckfører, stilladsopstiller, fører af teleskoplæsser og arbejde med asbestnedrivning. Der er tale om konjunkturfølsomme erhverv inden for byggeri m.v., hvor antallet af anerkendelsessager har været stigende siden 2012. Arbejdstilsynets afgørelser var næsten udelukkende positive.

Styrelsen for Patientsikkerhed havde en stigning i antallet af afgørelser på 54 procent, som især vedrørte sygeplejersker, læger, tandlæger og social- og sundhedsassistenter. En del af stigningen skyldes dog, at styrelsen i 2017 afsluttede en mængde sager, hvor styrelsen i op til flere år havde afventet dokumentation fra ansøger, og disse sager blev afsluttet med negative afgørelser.

Antallet af afgørelser for de enkelte erhverv og deres fordeling efter afgørelsernes art fremgår af tabel 3.2 nedenfor.⁴⁷

Tabel 3.2

Afgørelser efter erhverv og afgørelsens art, 2017

Erhverv	Positive*		Betingede		Negative		I alt	Ændring seneste år	
	Antal	Pct.	Antal	Pct.	Antal	Pct.		Antal	Pct.
Advokat	1	100	0	0	0	0	1	1	-
Ambulanceassistent	2	100	0	0	0	0	2	-24	-92
Ambulancebehandler med særlig kompetence	4	100	0	0	0	0	4	-2	-33
Ambulancebehandler	1	50	1	50	0	0	2	-21	-91
Asbestnedrivning	126	100	0	0	0	0	126	65	107
Bandagist	0	0	0	0	1	100	1	0	0
Bioanalytiker	12	35	8	24	14	41	34	25	278
Lærer i dansk for voksne udlændinge	2	67	1	33	0	0	3	2	200
Dyrlæge	12	60	0	0	8	40	20	-11	-35
Elevatormontør	2	100	0	0	0	0	2	2	-
Arbejde med epoxy og isocyanater	5	100	0	0	0	0	5	-3	-38
Ergoterapeut	8	62	1	8	4	31	13	9	225
Erhvervsdykker	10	100	0	0	0	0	10	4	67
Farmaceut	4	20	16	80	0	0	20	-5	-20
Farmakonom	1	6	15	94	0	0	16	-5	-24
Fodterapeut	0	0	0	0	1	100	1	0	0
Folkeskolelærer	94	41	110	48	24	11	228	9	4
Fysioterapeut	32	54	12	20	15	25	59	33	127
Elinstallatør	1	25	0	0	3	75	4	4	-
Lærer i de gymnasiale uddannelser	57	38	52	34	43	28	152	10	7
Jordemoder	6	32	1	5	12	63	19	10	111
Kiropraktor	3	75	0	0	1	25	4	-1	-20
Klinisk diætist	0	0	1	50	1	50	2	1	100

⁴⁷ Mere detaljeret statistik for sager, der er behandlet efter anerkendelsesdirektivet, kan findes i Europa-Kommissionens database over lovregulerede erhverv: <http://ec.europa.eu/growth/tools-databases/regprof>.

Erhverv	Positive*		Betingede		Negative		I alt	Ændring seneste år	
	Antal	Pct.	Antal	Pct.	Antal	Pct.		Antal	Antal
Klinisk tandtekniker	0	0	0	0	8	100	8	6	300
Koordinator på byggepladser	2	50	0	0	2	50	4	3	300
Kranfører	157	99	0	0	2	1	159	36	29
Kølemontør	2	100	0	0	0	0	2	1	100
Landinspektør	0	0	1	100	0	0	1	-2	-67
Læge	272	48	266	47	34	6	572	158	38
Maskinmester i fiskeskibe	1	50	0	0	1	50	2	0	0
Optometrist	3	60	2	40	0	0	5	-2	-29
Psykolog	26	72	5	14	5	14	36	2	6
Radiograf	2	17	1	8	9	75	12	6	100
Pædagog i folkeskolens børnehaveklasse og 1.- 3. klassetrin	11	69	3	19	2	13	16	16	-
Social- og sundhedsassistent	6	9	12	17	51	74	69	51	283
Sprøjtcertifikat	6	100	0	0	0	0	6	-22	-79
Speciallæge	159	100	0	0	0	0	159	4	3
Specialsygeplejerske i anæstesiologisk sygepleje	1	100	0	0	0	0	1	-3	-75
Specialsygeplejerske i intensiv sygepleje	1	100	0	0	0	0	1	1	-
Sundhedsplejerske	0	0	1	100	0	0	1	-1	-50
Specialtandlæge	1	100	0	0	0	0	1	-2	-67
Statsautoriseret revisor	0	0	0	0	1	100	1	1	-
Stilladsopstiller	102	100	0	0	0	0	102	82	410
Arbejde med styren	1	100	0	0	0	0	1	1	-
Arbejde med svejsning	34	100	0	0	0	0	34	31	1033
Sygeplejerske	103	36	41	14	144	50	288	161	127
Tandlæge	55	47	53	45	9	8	117	65	125
Tandplejer	1	20	0	0	4	80	5	5	-
Fører af teleskoplæsser	130	100	0	0	0	0	130	75	136
Fører af gaffeltruck	502	100	0	0	0	0	502	102	26
Vagt	1	100	0	0	0	0	1	1	-
Autoriseret veterinær-sygeplejerske	3	75	0	0	1	25	4	-1	-20
I alt	1.965	66	603	20	400	13	2.968	868	41

Anm.: I tabellen optræder kun de erhverv, for hvilke der er truffet afgørelser i 2017.

* Tallene for positive afgørelser i 2017 inkluderer 41 tildelinger af delvis adgang til erhvervsudøvelse.

Ud over tallene i tabellerne har Styrelsen for Patientsikkerhed i 2017 godkendt ansøgninger om tidsbegrænsede autorisationer (evalueringsautorisationer, begrænsede autorisationer og prøvetidsautorisationer) til 179 læger, 29 tandlæger, 7 sygeplejersker, 3 fysioterapeuter, 2 social- og sundhedsassistenter, 1 ergoterapeut og 1 kiropraktor, i alt 222 eller 45 procent flere end året før.

3.7.2 Sagsbehandlingstid

De kompetente myndigheders sagsbehandlingstider blev i 2017 fortsat holdt under tre måneder i omkring 90 procent af sagerne. Andelen under tre måneder var lidt højere i

EU/EØS-sager og lidt lavere i de øvrige sager. Tabel 3.3 nedenfor viser den omtrentlige fordeling efter sagsbehandlingstid.⁴⁸

Tre måneder er den frist, der gælder som udgangspunkt efter reglerne i EU's anerkendelsesdirektiv. Dog er der mulighed for i særlig vanskelige tilfælde at forlænge fristen med en måned, med undtagelse af de erhverv, der er omfattet af anerkendelsesdirektivets bestemmelser om automatisk anerkendelse på baggrund af fælles minimumsudannelseskra- (læge, tandlæge, sygeplejerske, jordemoder, farmaceut, dyrlæge) eller af direktivets bestemmelser om automatisk anerkendelse på baggrund af relevant erhvervserfaring (lovregulerede erhverv under Sikkerhedsstyrelsens ansvar).

Tabel 3.3

Afgørelser efter sagsbehandlingstid i måneder, pct., 2017⁴⁹

Sagsbehandlingstid	EU/EØS-sager	Øvrige sager	I alt
Mindre end 1 måned	79	54	72
Mellem 1 og 2 mdr.	11	21	14
Mellem 2 og 3 mdr.	4	10	5
Mellem 3 og 4 mdr.	4	7	5
Mellem 4 og 5 mdr.	1	2	1
Mellem 5 og 6 mdr.	0	1	1
Over 6 mdr.	1	4	2
I alt	100	100	100

3.8 Pligtmæssig vurdering

De kompetente myndigheder er i en del tilfælde forpligtede til at indhente en vurdering af udenlandske uddannelseskvalifikationer fra Styrelsen for Forskning og Uddannelse, inden de træffer afgørelse om anerkendelse af en ansøgers samlede erhvervsmæssige kvalifikationer. Denne såkaldte pligtmæssige vurdering har til formål at understøtte de kompetente myndigheders sagsbehandling og sikre, at vurderingen af udenlandske uddannelseskvalifikationer lever op til gældende standarder.⁵⁰

I 2017 modtog Styrelsen for Forskning og Uddannelse 101 anmodninger om pligtmæssig vurdering fra de kompetente myndigheder, 28 procent flere end året før. Alle på nær 6 anmodninger kom fra tre myndigheder:

- Psykolognævnet, vedrørende psykologer: 43 anmodninger, mere end en fordobling i forhold til året før.
- Lægemiddelstyrelsen, vedrørende farmakonomet og farmaceuter: 38 anmodninger i 2016, lidt færre end året før.
- Fødevarestyrelsen, vedrørende dyrlæger, veterinær-sygeplejersker og -teknikere: 14 anmodninger, lidt færre end året før.

⁴⁸ Tallene for sagsbehandlingstid oplyses med forbehold for forskelle i opgørelsesmetoder og manglende indberetning af sagsbehandlingstider for en mindre del af sagerne, da der for visse erhverv ikke måles sagsbehandlingstid.

⁴⁹ Tallene bygger på 88 procent af afgørelserne, hovedsagelig fordi Styrelsen for Patientsikkerhed ikke har opgjort sagsbehandlingstid for de negative afgørelser, den har truffet på grund af manglende dokumentation fra ansøger.

⁵⁰ Den pligtmæssige vurdering følger af § 2a i lov om vurdering af udenlandske uddannelseskvalifikationer (lovbekendtgørelse nr. 579 af 1. juni 2014).

Sådan fungerer pligtmæssig vurdering

Den enkelte kompetente myndighed skal som udgangspunkt indhente en vurdering af uddannelseskvalifikationerne fra Styrelsen for Forskning og Uddannelse, når myndigheden ikke på det foreliggende grundlag kan anerkende ansøgerens udenlandske erhvervmæssige kvalifikationer fuldt ud. Det gælder dog ikke ansøgninger, der behandles efter anerkendelsesdirektivets regler om automatisk anerkendelse af kvalifikationer, og myndigheder, der har opnået fritagelse.

Styrelsen undersøger, om de udenlandske uddannelseskvalifikationer er opnået ved en uddannelsesinstitution, der er offentligt anerkendt i uddannelseslandet. Desuden indhenter styrelsen fra en relevant dansk uddannelsesinstitution en indholdsmæssig vurdering af den udenlandske uddannelse, herunder om de udenlandske kvalifikationer i det væsentligste kan sidestilles med indholdet af den tilsvarende danske uddannelse, og hvis de ikke kan, hvilken faglig supplerings der er påkrævet. Styrelsen sender derefter den kompetente myndighed sin samlede vurdering, som er bindende for myndighedens afgørelse, for så vidt angår ansøgerens uddannelseskvalifikationer.

Styrelsen for Patientsikkerhed, Sundhedsstyrelsen og Søfartsstyrelsen har en generel fritagelse for den pligtmæssige vurdering på grundlag af redegørelser for deres procedurer, kriterier og praksis i forhold til vurdering og anerkendelse af udenlandske uddannelseskvalifikationer. Der er ikke i 2017 indgivet anmodninger om nye fritagelser.

Sagsbehandlingstiden for pligtmæssige vurderinger var i 2017 på 48 kalenderdage i gennemsnit (mod 36 året før). Sagsbehandlingstiden beregnes fra den dato, hvor en sag er fuldt oplyst, og inkluderer den tid, der går med at høre en relevant uddannelsesinstitution.

3.9 Tjenesteydere fra EU/EØS-lande

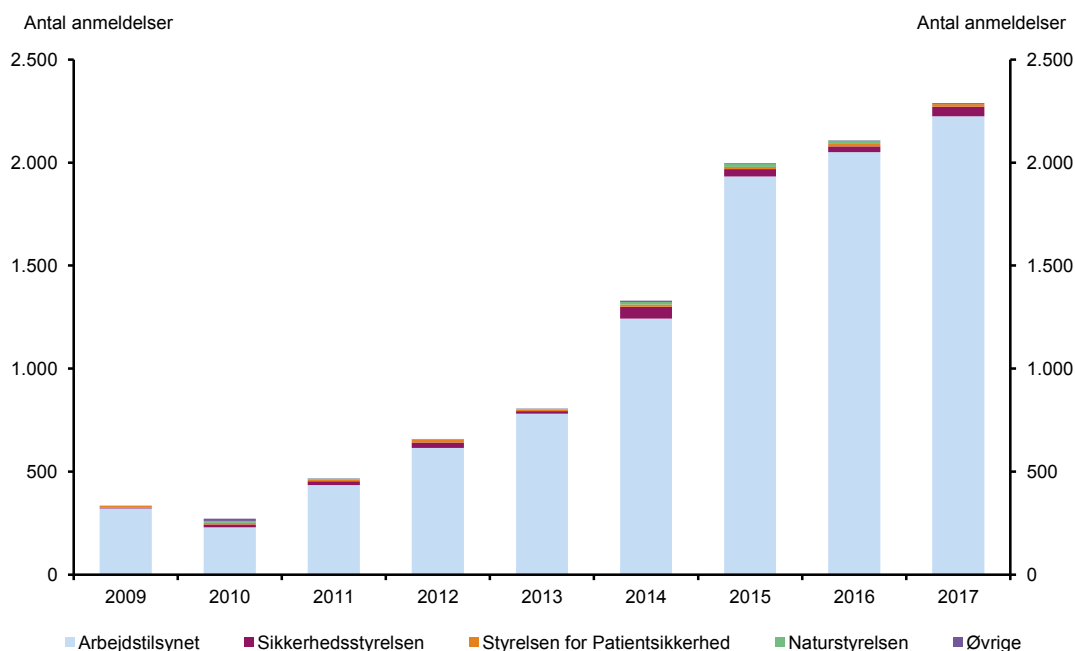
Hvis man er statsborger og etableret som erhvervsudøver i et andet EU/EØS-land, har man efter EU's anerkendelsesdirektiv ret til at udøve sit erhverv midlertidigt og lejlighedsvist i Danmark. Inden for visse erhverv er det fastsat i den sektorspecifikke lovgivning, at tjenesteyderen, før tjenesteydelsen leveres første gang, sender en skriftlig anmeldelse til den kompetente myndighed. Er der ikke et hjemlet krav til anmeldelse, kan erhvervet udøves frit og uden forudgående anmeldelse.

Ifølge de kompetente myndigheders årlige indberetninger blev der i 2017 indgivet 2.291 anmeldelser om levering af tjenesteydelser. Det var 9 procent flere end i 2016. Udviklingen fremgår af figur 3.2 på næste side.

Tjenesteydere, der er etablerede i Polen, udgør fortsat den største gruppe, med 32 procent, men deres antal var 9 procent mindre end i 2017. Samtidig var der stigninger for Tyskland, som fortsat udgjorde 17 procent, og især for Tjekkiet (11 pct. af anmeldelserne) og Slovakiet (7 pct.).

Figur 3.2

Tjenesteyderes forudgående anmeldelser efter myndighed, antal, 2009-2017

Langt de fleste anmeldelser ligger fortsat inden for Arbejdstilsynets område (97 pct.) og vedrører nogle få erhverv/erhvervsfunktioner, navnlig fører af gaffeltruck og gaffelstabler (34 pct.), svejser (20 pct.), fører af teleskoplæsser (15 pct.), kranfører (12 pct.), stilladsopstiller (12 pct.) og asbestnedrivning (2 pct.). Udviklingen fra år til år fremgår af tabel 3.4 nedenfor.

Tabel 3.4

Tjenesteyderes anmeldelser efter myndighed og erhverv, 2013-2017

Myndighed	Erhverv	2013	2014	2015	2016	2017	Ændring seneste år	
		Antal	Antal	Antal	Antal	Antal	Antal	Pct.
Arbejdstilsynet	Fører af gaffeltruck/gaffelstabler	427	603	625	704	779	75	11%
Arbejdstilsynet	Svejser	45	107	479	379	450	71	19%
Arbejdstilsynet	Fører af teleskoplæsser	76	102	204	227	353	126	56%
Arbejdstilsynet	Kranfører	154	244	268	254	282	28	11%
Arbejdstilsynet	Stilladsopstiller	45	131	148	299	280	-19	-6%
Arbejdstilsynet	Asbestnedrivning	31	50	153	151	54	-97	-64%
Arbejdstilsynet	Kølemontør	3	4	15	1	10	9	900%
Arbejdstilsynet	Arbejde m. epoxy og isocyanater	0	2	18	5	8	3	60%
Arbejdstilsynet	Elevatormontør	0	0	0	6	7	1	17%
Arbejdstilsynet	Arbejde med styren	0	0	2	0	1	1	-
Arbejdstilsynet	Kedelpasser	0	0	0	1	1	0	0%
Arbejdstilsynet	Koordinator på byggepladser	0	0	20	24	3	-21	-88%
DELTA	Audiometri og høreapp.-tilpasning	0	4	0	0	0	0	-
Erhvervsstyrelsen	Statsautoriseret revisor	0	1	1	0	1	1	-
Fødevarestyrelsen	Dyrlæge	0	0	0	1	0	-1	-100%
Miljøstyrelsen	Sprøjtefører	1	0	0	0	0	0	-

Myndighed	Erhverv	2013	2014	2015	2016	2017	Ændring seneste år	
		Antal	Antal	Antal	Antal	Antal	Antal	Pct.
Miljøstyrelsen	Brøndborer **)	4	12	16	11	3	-8	-73%
Naturstyrelsen	Rottebekæmper	0	0	0	1	0	-1	-100%
Psykolognævnet	Psykolog	0	0	0	1	0	-1	-100%
Rigspolitiet	Vagtvirksomhed	0	2	2	0	1	1	-
Sikkerhedsstyrelsen	Elinstallatør	5	38	24	11	32	21	191%
Sikkerhedsstyrelsen	VVS-installatør	4	10	7	5	6	1	20%
Sikkerhedsstyrelsen	Festfyrværker	2	6	2	7	5	-2	-29%
Sikkerhedsstyrelsen	Kloakmester	1	3	3	2	3	1	50%
Styrelsen for Patient- entsikkerhed	Læge	8	11	11	16	12	-4	-25%
I alt		806	1.330	1.998	2.106	2.291	185	9%

14 anmeldelser eller knap 1 procent førte i 2017 til afslag på adgang til at levere tjenesteydelser. 82 procent af anmeldelserne blev behandlet med kontrol af tjenesteyderens kvalifikationer, og 5 procent var under behandling ved årets udgang..

3.10 Det europæiske erhvervspas

Indførelsen af et europæisk erhvervspas (European Professional Card, EPC) på udvalgte erhvervsområder er et af de nye tiltag i direktivet, der skal fremme arbejdskraftens mobilitet. EPC er indført for erhvervene sygeplejerske, fysioterapeut, farmaceut, øjendomsrådgiver og bjergfører.

EPC er en elektronisk procedure, som gør det muligt for erhvervsudøvere at få deres erhvervsmæssige kvalifikationer anerkendt i andre EU-lande.⁵¹ Den er lettere og hurtigere at benytte end traditionel anerkendelse af kvalifikationer, og den er mere gennemsigtig: Man kan følge sin ansøgning online og genbruge dokumenter, der allerede er uploadet, til nye ansøgninger i alle EU-lande. Erhvervspasset fremmer også informationsudvekslingen mellem erhvervsudøverens værtsmedlemsstat og hjemlandet, hvad enten erhvervsudøveren ønsker at etablere sig eller at levere tjenesteydelser midlertidigt og lejlighedsvist. Den kompetente myndighed i hjemlandet kontrollerer gyldigheden og ægtheden af de dokumenter, som ansøgeren har indsendt via Informationssystemet for det Indre Marked (IMI). Derefter opretter myndigheden et erhvervspas, som den via IMI sender til værtsmedlemsstaten som en ansøgning om anerkendelse. Myndighederne i værtsmedlemsstaten modtager en fuldt oplyst sag fra hjemlandet og skal derfor ikke bruge administrative ressourcer på at verificere alle de oplysninger, som allerede er blevet undersøgt af hjemlandet.

Fristerne for udstedelse af EPC i værtslandet er derfor også kortere end efter den sædvanlige procedure. Hvis fristerne for anmodning om anerkendelse ikke overholdes, indtræder stiltiende accept, og EPC udstedes automatisk. Personer, der ønsker at levere tjenesteydelser midlertidigt og lejlighedsvist, har desuden mulighed for at bruge et EPC til at arbejde i flere EU-lande i 18 måneder. Denne periode er efter den almindelige procedure begrænset til 12 måneder.

⁵¹ Ansøgerne finder EPC under "Dit Europa" på Europa-Kommissionens hjemmeside: http://europa.eu/youreurope/citizens/work/professional-qualifications/european-professional-card/index_da.htm.

Her i landet administreres EPC af de kompetente myndigheder for de berørte lovregulerede erhverv. Styrelsen for Forskning og Uddannelse fungerer som kompetent myndighed for erhverv, der ikke er lovregulerede her i landet, (p.t. bjergfører) og som dansk EPC-kordinator.

Der blev i 2017 udstedt 11 EPC vedrørende erhvervsudøvelse i Danmark, heraf 8 med henblik på etablering og 3 med henblik på midlertidige tjenesteydelser. Tabel 3.5 nedenfor giver et overblik over EPC-sager med Danmark som værtsland.

Danske erhvervsudøvere indgav i 2017 15 EPC-ansøgninger vedrørende etablering (10 ansøgninger) eller midlertidige tjenesteydelser (5 ansøgninger) i andre EU-lande. 9 personer fik udstedt EPC i årets løb, og en enkelt fik afslag.

Tabel 3.5

EPC-sager med Danmark som værtsland, antal, 2017

Erhverv	Ansøgninger	Udstedte EPC	Afslag
Fysioterapeut	5	3	1
Farmaceut	7	4	2
Sygeplejerske	11	4	0
I alt	23	11	3

Anm.: Forskellen mellem antal ansøgninger og antal afgørelser skyldes hovedsagelig, at ansøgere i en del tilfælde starter processen, men ikke uploader de nødvendige dokumenter.

Kilde: Europa-Kommissionen

3.11 Advarselssystemet

EU's advarselssystem skal sikre mod, at visse personer, der er frataget retten til at udøve deres erhverv i én medlemsstat, gør det i en anden medlemsstat.

Hvis en person, som er beskæftiget inden for sundhedsområdet, dyrlægeerhvervet eller området for uddannelse eller pasning af mindreårige, har fået begrænset retten til at udøve sit erhverv af en offentlig myndighed eller en domstol, skal den kompetente myndighed i den pågældende medlemsstat via Informationssystemet for det Indre Marked (IMI) underrette de øvrige medlemsstater om identiteten af den pågældende erhvervsudøver.

Hvis en person er dømt for at have anvendt forfalsket dokumentation ved ansøgning om anerkendelse af erhvervsmæssige kvalifikationer, uanset hvilket lovreguleret erhverv der er tale om, skal den kompetente myndighed i den pågældende medlemsstat underrette de øvrige medlemsstater om identiteten af den dømte. Advarsler behandles i overensstemmelse med Europa-Kommissionens gennemførelsesforordning om emnet.

Direktivbestemmelserne om advarselssystemet er gennemført i anerkendelsesloven, og Styrelsen for Forskning og Uddannelse fungerer som advarselskordinator i IMI-systemet.

Danske kompetente myndigheder advarer andre medlemsstaters kompetente myndigheder om sager, hvor der er tale om permanent eller midlertidig tilbagekaldelse eller suspension af autorisation, i tilfælde af afgørelser om seksuelle overgreb mod børn un-

der 15 år og børnepornografi eller andre former for børnemisbrug, begrænsning i registrering/autorisation, begrænsning i retten til at ordinere medicin, samt når en person her i landet er dømt for dokumentfalsk, der har betydning for anerkendelse af erhvervs-mæssige kvalifikationer.

Omfanget af advarsler sendt fra og modtaget af Danmark fremgår af tabel 3.6 nedenfor.

Tabel 3.6

Ud- og indgående advarsler i EU's advarselssystem efter erhvervsområde m.v., antal, 2017

Erhverv	Sendt fra Danmark	Modtaget fra andre EU-lande
Læge	73	1.867
Sygeplejerske	46	5.488
Andre sundhedsfaglige erhverv	76	3.469
Dyrlæge	1	76
Arbejde med mindreårige	0	301
Dokumentfalsk	0	4
I alt	196	11.205

Kilde: Europa-Kommissionen